

Naročnina listu: —
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrť leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: —
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure popold.

Cenjenim naročnikom! Današnji številki smo priložili položnice, katerih se naj blagovolijo poslužiti naši cenjeni naročniki. Naročnina za tekoče leto mora biti še v tem mesecu poravnana, sicer napravimo onim naročnikom, ki so z naročnino še na dolgu, na ovitkih prvih treh številki v mesecu novembru rudeče križe. Položnice naj bodo razločno izpolnjene, da ne nastanejo neljube pomote in nepotrebne pisarije.

Deželni zbor štajerski.

Socialdemokrati obstruirajo. — Po 22 urah obstrukcija socialdemokratov končana. Davek na pivo in draginjska doklada za učiteljstvo sprejeta.

Kakor smo prerokovali, tako se je zgodilo: v sredo se je potek deželnozbornskih plenarnih sej popolnoma spremenil. Prej dve- do triurne seje vsakih posebnih zanimivosti, v sredo pa kar na mah seja, ki je trajala celo noč, celih 22 ur zaporedoma. Zvršil se je tedaj v resnici temeljit preobrat, temeljitejši, kakor smo ga pričakovali. Povzročili so ga v prvi vrsti socialdemokrati. Že v prejšnjih sejah so se delali socialdemokratski poslanci — 4 po številu, 1 je bolan — precej huđo opozicionalne. Bili so razdraženi, ker se pri sklepanju sporazuma ni nihče obrnil na nje in so hoteli dokazati, da se v štajerski deželi preko njih ne da vladati. Poleg tega so oni od vsega pričetka ostri nasprotniki davka na pivo, ker je to indirekten davek, ki ga morajo nositi zlasti široke masé. Pred štirimi leti so, kakor znano, aranžirali celo divjo bojkotno gonjo, ko se je že takrat govorilo o tem davku. Kakor pri mnogih nemških nacionalcih, tako se je tudi pri socialdemokratičnem nasprotju proti davku na pivo od takrat zdatno ublažilo, zlasti ker si nočejo nakopati sovraštva učiteljstva, vendar iz ozira na volilce-delavce je bilo treba vsaj markirati ostro opozicionalno stališče. Tako je prišlo, da je v sredo, ko je bil na dnevnem redu davek na pivo, izbruhnila socialdemokratična obstrukcija. Iz razlogov, ki smo jih že navedli, je nismo vzeli za preveč tragično in smo računali že naprej, da se bodo socialdemokrati, katerih je za vspešne boj tudi premalo, po navidezno obupnem odporu pustili premagati. In tako se je tudi zgodilo. V dobrih dvajsetih urah je bila socialdemokratična obstrukcija zlomljena in strta in predlogi večine sprejeti. Od novega leta bo doklada na pivo zvišana od 2 K na

4 K in učiteljstvo bo dobilo iz tega draginjsko doklado v znesku 1.200.000 K. Slovenski klub je glasoval, kakor je bilo že prej sklenjeno, proti davku na pivo, ker se je v sporazumu samo molče zavezal, da ga ne prepreči z obstrukcijo. Odklonil je seveda vso odgovornost glede sprejema, zato je tudi socialdemokratično obstrukcijo vzel prav hladno na znanje in prepustil večini, da dovede svoje predloge do sklepa.

V seji, ki se je vršila včeraj, dne 16. t. m. na večer, obstrukcije ni bilo več. Najvažnejši sklep, ki je bil storjen, je bil oni glede deželnega posojila, da se spremeni drage viseče dolgove v fundirane, pri katerih dežela na obrestih veliko prihrani.

Danes je zopet seja. Najvažnejša točka dnevnega reda je slovenska gospodinjstva šola v St. Juriju ob južni železnici. V soboto bo zasedanje najbrže zaključeno.

V naslednjem prinašamo poročilo o obeh sejah.

Gradec, 16. okt. popoldne.

22urna seja. — Poslovniška debata.

Socialdemokrati obstruirajo.

Seja je bila otvorjena včeraj ob 10.30 dop. Pred prehodom na dnevni red je predlagal poslanec Resel, da naj se najprej razpravlja o predlogih posl. Brandla in tovarišev in Hoffmanna in tovarišev glede razmer na južni železnici. Predlog je bil odklonjen, pač pa sprejet predlog poslanca Korošca, naj prideta obadva predloga koncem dnevnega reda na vrsto.

Poslanec Schwab (član nemškega centra) je prečital dolg govor, v katerem se zahteva, naj se najprej razpravlja o poročilu glede dovolitve draginjske doklade deželnim učiteljem in še le na to poročilo o zvišanju davka na pivo. Predlog je bil odklonjen.

Poslanec dr. Schacherl (socialist) želi, da se postavi najprej na dnevni red učiteljska predloga. Je odločno proti junktimu med draginjsko doklado in zvišanjem davka na pivo. Govornik je prečital nekaj mest iz uvodnega članka jutranje „Tagespost“ z naslovom „Ein falsches Junktim“, v katerem vidijo socialisti nekako moralčno podporo v njih stališču proti junktimu med učiteljsko predlogo in zvišanjem davka na pivo. Koncem svojega govora je zagrozil dr. Schacherl za slučaj, če bi bil njegov predlog odklonjen, s celo vrsto nadaljnjih predlogov k dnevnemu redu.

Deželni glavar grof Attems je prosil dr. Scha-

cherla, naj sestavi svoje predloge skupno in prepusti odločitev zbornici.

Poslanec Resel: Zbornica nima ničesar odločevati!

Dr. Schacherl: Ali želite, da bo zbornica zopet uničena? (Velik šum.)

Deželni glavar zvoni in zahteva mir. Predlog dr. Schacherla je bil odklonjen.

Poslanec dr. Kaan je odločno zavračal trditve, da bi večinske stranke zatajevale junktim med draginjsko doklado in zvišanjem davka na pivo. Materialni junktim med obema predlogoma mora obstojati, ker drugače ni mogoče dobiti pokritja za draginjsko predlogo. Potreba zvišanja davka na pivo se je pokazala že takoj v začetku, kakor je bilo tudi znano, da je ustanovitev meščanskih šol odvisna od državnih predkazov deželam, vsled česar mora odločno protestirati proti nasprotnim trditvam „Tagespost“. Govornik je izjavil, da vodijo oni, ki dovoljujejo draginjsko doklado učiteljem, ne skrbe pa za pokritje, nepošteno in nemogočo politiko. (Viharno odobravanje.)

Poslanec dr. Korošec je izjavil, da so izvajanja predgovornika glede junktima popolnoma resnična.

Poslanec Resel (socialist) je očital nemškimi nacionalcem demagogijo in zatrjeval, da hočejo zvišati davek na pivo zgolj radi tega, ker bo deželni zbor razpuščen in ne radi učiteljev.

Poslanec Horvatek (socialist) je v posebnem predlogu k dnevnemu redu v dolgem govoru nastopal proti zvišanju davka na pivo. Poslanec Horvatek je govoril namenoma silno počasi, da bi porabil več časa.

Dnevni red. — Volitev dveh namestnikov v deželni odbor.

Okrog sedme ure zvečer je bila končana poslovniška debata, ki je bila mestoma zelo hrupna. Zlasti so nemškonacionalni poslanci vskipeli vedno znova z vso ogorčenostjo proti „Tagespost“, ki jim je s svojim uvodnikom „Ein falsches Junktim“ vpadla v hrbet. Kot zadnji socialdemokratični obstrukcionista je govoril poslanec Kollegger, ki je zahteval, da naj pride 13 njegovih predlogov na dnevni red današnje seje in da naj se o vsakem predlogu glasuje poimensko.

Deželni glavar grof Attems je izjavil, da je vsled tega prisiljen, opustiti sedanji običaj in da bo, ne da bi delal kakih stranki krivico, postopal strogo po poslovniku in stavil za vsak predlog podporno vprašanje. Ker ni bil noben predlog dovolj podpiran,

Zavrtela se je na peti, obrnila hrbet in še prekorame naročila dekli:

„Agata, dajte tej ženi malo kave, potem pa naj gre!“

Noge so se šibile materi in zgrudila bi se bila, da se ni oprijela kljuke. Ni čakala milostno dovoljenje kave, ampak odšla, kolikor hitro so jo nesle noge iz hiše, kjer krilati posebljena nehvaležnost in krutost do lastne krvi — do matere.

Zavedla se je prav šele na ulici, kje da je bila in s kom da je govorila. Žena lastnega sina jo je tako odpravila, gotovo je bila poučena po sinu! Sramuje se otrok priproste matere, zataji njo in brata, ki se je žrtvoval zanj, to je bilo preveč za materino sree.

Obnemogla bi bila pod tem križem, utonila od žalosti, da je ni podžigala druga, srečnejša misel na hvaležnega, najboljšega otroka, na smrt bolnega — Miloša. Njega, nesrečno bratovo žrtvo, mora rešiti, mora ohraniti pri življenju, če bi bilo treba žrtvovati tudi lastno kri.

Oslabljena na telesu, še bolj onemogla na duši, švedrala je nazaj, nazaj brez pomoči k bolnemu otroku. Preštela je skrbno denar, zadostoval je ravno za vožnjo, ali kupiti si ni mogla krepčila.

Vstajale so jej druge misli, ko je stopala po trdem tlaku: kaj, ko bi poiskala sina samega, Binčeta, mogoče pa on ni tako krut, tako brezsrčen, kot njegova žena. Pa branil jej je te poniževalne stopinje materni ponos, od katerega je podčeval tudi Miloš. Ne, zatajil me je, ni ređen, da bi ga pogledalo materino oko, da bi ga prosila — in odrdrala je proti domu, ne da bi videla Binčeta.

Takoj, ko je stopila trudnih in obnemoglih korakov v borno podstrešno izbo, jej je bral Miloš iz obraza, kje je bila in kako je opravila pri bratu. Ni jej očital, vedel je, da jo je gnala sila, niti hudoval se ni nad bratom, le solza nezaluženega gorja mu

PODLISTEK.

Iz ljubezni do brata.

(Spisal Januš Golec.)

(Konec.)

Kolikokrat je pretakala mati solze pri spominu na tolikanj nehvaležnega otroka, a nikoli ni govoril o njem Miloš, niti se pritožil le z besedo nevolje in gnjeva.

Mati je celo zvedela, da se ženi njen sin, da jemlje bogato nevesto. Menila je, da boče s to vestjo presenetila Miloša, a ta je hladnokrvno skomignil z ramo, češ:

„Ha, kaj to meni mar?!“

Brat pa ni pisal, še poročila ni poslal o ženitvi. Bolelo je to ravnanje mater, a s prezirljivim pogledom je zrl vanj Miloš.

Tudi o Milki ni bilo več sluha in ne duha. V Celje se ni več vrnila. Kdod hodi, kje biva, pa ni popraševal Miloš, drugi pa se mu niso upali povedati.

Minevala je tretja zima, odkar sta bivala z materjo v sobici pod streho in jedla z rokami prisluzen kruh. Miloš se je bil nekje pri delu prehladil in moral je v postelj. Mati mu je stregla z vso materinsko skrbje in nežnostjo, stala noč in dan ob postelji in mu ponujala zdravilnih čajev. Živela sta za časa si nove bolezni borneje nego poprej, vsega je šlo že na malo, mati je trepetala pri pogledu na novega, že dolgo odvrnjenega gosta — glad. Še tri dni in morala bode prosjati z lončkom pri samostajskih durih, kot nekoč Miloš, ko je bil še otrok.

V skrbi za obstanek si je domislila sina, bogatega, pa nehvaležnega, v Ljubljani. Pa materino srce, kdor ga pozna, on ve, da je mehko kot vosek, da v njem nima prostora srd in maščevanje, ampak odpuščanje in ljubezen. Odpustila je nehvaležnemu o-

troku nesinovsko ravnanje in prosila Boga, da bi se mu vsaj sedaj odtalilo srce, da bi jima bil pripravljen pomagati, vsaj sedaj, ko sta v stiski in ga hoče prositi — sama pomoči.

Napravila se je na pot k sinu, prikrila potovanje bolnemu Milošu in najela mu drugo postrežnico za jeden dan. Dospela je v Ljubljano in zlahka našla sina.

Potrkala je na vrata, kjer je bilo z zlatimi drkami napisano: Dr. Albin Breznikl.

Odrpla je dekla in jej osorno velela osnažiti si čevlje, predno stopi v gosposko kuhinjo. Ubogala je in vprašala po Binčetu, svojem sinu, in njegovi soprogi.

Dekla je gledala začuđeno staro ženico, v tako oguljeni, kmečkí obleki, neverjetno odmajevala z glavom in šla sporočiti v sosedno sobo.

Kmalu je prizibala dostojanstvenih korakov v kuhinjo gospa in pogledala prezirljivo priprosto, da, siromašno napravljeno pravo mater moževo.

Mati se jej je približala v svoji priprostosti in ponižnosti, jej hotela podati roko, ali celo — poljubiti.

A gospa je odmaknila nežno ročico in jo le samozavestno vprašala:

„Kaj bi pa radi, vi — žena?“

Kako so spekle te besede mater; torej ne mati, ampak samo — žena sem!

Pa požrla je, šlo se jej je za najdražje bitje, za Miloša. Jokaje je začela pripovedovati, da je mati Binčetova, da je njegov brat nevarno bolan in jo prosi ona — mati — za pet ran Kristusovih pomoči.

Brezsrčno mestno žensko niso ganile ne materine prošnje, ne solze. Prezirljivo je pogledala ženi- co in se porogljivo nasmehnila:

„Ah, seveda, mati; saj mi je soprog pripovedoval, da mu je umrla in on je rojen v mestu, ne na kmetih.“

so odpadla poimenska glasovanja, nakar je predsednik naznanil prehod na dnevni red. Vsakega izmed 13 predlogov so podpirali samo 4 socialdemokratski obstrukcionisti, ki so morali na ta način 13krat zaporedoma vstati. Ta neprostovoljna „telovadba“ je vzbudila seveda obilo smeha in je padlo na račun socialdemokratov obilo dovtipov.

Dr. Schacherl je končno še enkrat zahteval izpremembo v sporedu dnevnega reda, a grof Attems je izjavil, da mu za današnjo sejo ne dovoli več besede k dnevnemu redu. Dr. Schacherl je nato izjavil, da njegova stranka protestira proti takemu postopanju.

S tem je bil prehod na dnevni red prost in pričela se je razprava o prvi točki: volitev dveh namestnikov v deželni odbor. Za namestnika deželnega odbornika pl. Kaana je bil izvoljen nemškonalionalni poslanec Foest. Pri volitvi namestnika za deželnega odbornika dr. Verstovška hoče govoriti Resel o kandidatu. Deželni glavar pa tega ni dopustil in takoj odredil volitve. Izvoljen je bil poslanec dr. F. Jančovič. Med celim volilnim aktom so socialni demokrati hrupno demonstrirali in je prišlo med njimi in nemškimi nacionalci do zelo ostrih kontroverz.

Prvo čitanje vladne predloge o spopolnitvi zemljiških knjig. — Obstrukcija se nadaljuje.

Druga točka dnevnega reda je bila prvo čitanje vladne predloge o spopolnitvi zemljiških knjig. Socialdemokrati nadaljujejo s svojo obstrukcijo. Poslanec Resel prične z dolgoveznimi, sem pa tja hudomušnimi izjavami, ki pa ne vzbude nikakega odmeva. Ob koncu svojega govora je stavil več izpreminjivalnih predlogov, ki pa so bili odklonjeni, nakar je bila izročena predloga občinskemu odseku. S tem je bila druga točka odpravljena in zbornica je prešla na tretjo.

Davek na pivo.

Tretja točka: davek na pivo, je bila ona, proti kateri je bila socialdemokratska obstrukcija v prvi vrsti naperjena, zato se je tudi splošno pričakovalo, da bodo socialdemokrati ravno tu napeli vse svoje sile. Poslanci so že naprej računali na dolgo, najbrže celonočno sejo. Ob pol 9. uri zvečer je pričela zbornica z drugim branjem te predloge.

Poročevalec Foest je predlagal, naj se predloga odobri ter je opozarjal na to, da je nemogoče zvišati deželne doklade, ker bi se s tem povišale najemnine, kar bi prebivalstvo še občutnejše zadelo kakor davek na pivo. Drugih davčnih virov ni bilo dobiti in zato se deželni odbor in finančni odsek nista mogla odreči zvišanju doklad na pivo.

Poslanec Brandl (nemški centum) je obsojal obstrukcijo socialdemokratov, vendar pa je kritikoval junktum, ki obstaja med davkom na pivo in draginjsko doklado za učitelje.

Poslanec dr. Benkovič je izjavil v imenu poslancev Slovenskega kluba, da bodo glasovali — proti predlogi.

Poslanec Wolfbauer je v svojem in v imenu poslanca Pferschyja, ki je tudi pivovarnar, izjavil, da bo pivovarniška industrija z zvišanjem doklade na pivo močno prizadeta. Z ozirom na to, da se mora od pomoči potrebam učiteljstva in ker za to nobenega drugega pokritja ni, kakor doklaja na pivo, se pa bosta govornik in poslanec Pferschy zadržala glasovanja o tej predlogi, ter ji ne bosta delala nobenih zaprek.

Predlog poslanca Franza za konec debate se sprejme. Kot govorniki so bili prijavljeni še posl.:

dr. Schacherl, Horvatek, Kollegger, Resel, Hagenhofer in Riegler, tedaj vsi štirje socialdemokrati.

Prvi je začel govoriti dr. Schacherl. Na pultu pred sabo ima nagromadenih cel kup tiskovin, znamenje, da je pripravljen na dolg obstrukcionistični govor. Večina poslancev zbeži iz dvorane, v kateri vlada že prav duševna atmosfera in vsak se skuša na kakoršenkoli način pripraviti, da bo lažje prenesel „obstrukcionistične težave.“ Dr. Schacherl je govoril seveda o vsem mogočem, vendar se je pa opazalo, da je govoril precej stvarno in tudi precej glasno, kar je obojno znamenje, da socialdemokratom z obstrukcijo ni bilo resno. Dr. Schacherl je končal svoj govor po približno štirih urah ob eni uri zjutraj. Ker je večkrat zbijal šale, ki so vzbujale med poslanci veselost, je bila med njegovim govorom „stimunga“ še precej prijetna in zabavna. Dr. Schacherl se je najprvo podrobno bavil z doklado na pivo ter trdil, da bi se učiteljem tudi lahko pomagalo, ako bi se zanje dalo 1½ milijona od 10milijonskega posojila, ki se ga bo najelo. Deželni zbor pa bi se lahko pozneje v kakem daljšem zasedanju bavil s temeljito reformo deželnih doklad. Za učitelje je junktim med davkom na pivo in draginjsko doklado sramota. Končno je pričel govoriti o ominoznem članku „Tagesposte“, ki ga je označil kot zgodovinski dogodek. Glasilo nemškonalionalne stranke in nemškega centra, ki korakata v zadevi doklade skupno, v kolikor jima dovoli Slovenski klub (veselost), navaja v tem članku vse argumente socialnih demokratov proti dokladi na pivo ter opravičuje postopanje socialnih demokratov. Potem nadaljuje: 7dnevna delavnost deželnega zbora je bila mogoča vsled pl. Kaanom in dr. Korošcem „določeni božjim mirom.“ Korošca in Benkoviča je sprejel v svoje srce, a za 1½ milijon se mu pa to zdi vendar predrago. (Dr. Korošec: Zgovorili bi se mogoče tudi ceneje. Veselost.) Iz zapisnika deželnega zbora prečita govorec dr. pl. Kaana, Einspinnerja in Grösswanga, ki so jih ti govorili leta 1909 proti takrat nameravanemu zvišanju davka na pivo. Govornik pravi, da so se Nemci in Slovenci pogajali brez socialdemokratov, da socialdemokratje proti takemu preziranju protestirajo in da obstruirajo, da s tem pokažejo, da se prezirati ne dajo. Govornik končno govori za narodno avtonomijo in pravi, da je v rešitev narodov. Če bi dr. Korošec sedel v Ljubljani v deželnem zboru, bi se govornik bolje razumel z njim, kot se razume tu. (Veselost.)

Za dr. Schacherlom je dobil besedo poslanec Horvatek. Sejnica se sprazni, ker je upanje na duhovite dovtipe izginilo in okrog govornika zavlada zevajoči dolgčas. V predsobi pa je še precej živahno. Tu je otvoril krčmar deželne kleti svojo filijalko in so poslanci, ki jim dobra kapljica diši, prav dobre volje. Kadilci razvijajo seveda vse svoje zmožnosti in je sobana kar zagrnjena v oblake dima. Ob 3. uri konča Horvatek svoja „izvajanja“, v katerih je pa več govoril o lastni osebi in poslancu Otterju, ki je tudi učitelj, kot pa o dokladi na pivo. Kot pikantnost boji omenjeno, da sta poslanca dr. Schacherl in Horvatek, ki se s takim naporom borita proti nakladi na pivo, znana — abstinenta. Precej čudna abstinencia, ki nasprotuje obdačenju alkohola.

Za Horvatekom je govoril do 4. ure socialdem. Kollegger. Vzduh v zbornici je vedno neznosnejši, dolgčas vedno bolj moreč. Izginilo je že tudi skoraj vse življenje v predvorani, kjer se samo nekateri maloštevilni še krepčajo s čajem. Večina poslancev

je premagal spanec in v vsakem le nekoliko pripravljem kotu lahko najdete snivajočega deželnega zastopnika. Spanec seveda ne traja dolgo, ker vsake toliko časa se oglasi električni zvonec, ki kliče poslance v sejnico k glasovanju.

Ob 4. uri je pričel govoriti poslanec Resel, ki je znan po zgočem sarkazmu in ima večkrat prav srečne dovtipe. Ko je okrog 5. ure začel čitati in kritikovati uvodnike jutranjih listov in je glosiral tudi poročila o dež. zboru, se je zopet vrnilo v sejnico več življenja. Bolj ali manj okrepani poslanci so se začeli polagoma zopet vračati in tudi na klopih žurnalistov so se pojavile sveže moči. Resel je govoril do 6. ure 10 minut. Med svojim govorom je predlagal dvakrat konec seje posebno z ozirom na deželnega glavarja, ki sedi od ½11. ure predpoldne neprestano in brez odmora na svojem mestu. Predlog je bil pa obakrat odklonjen.

Ko sta po Reselu govorila še krščanska socialca Hagenhofer in Riegler, ki sta izjavila, da bosta glasovala pro, je bila ob ¾7. uri zjutraj debata zaključena in socialdemokratska obstrukcija strta.

Davek na pivo — sprejet.

Kmalu po ¾7. uri je dal deželni glavar predlogo o zvišanju doklade na pivo od 2 na 4 K s 1. januarjem 1914 na glasovanje in je bil predlog z glasovi nemških nacionalcev, nemških krščanskih socialcev in veleposestva proti glasovom Slovenskega kluba, socialdemokratov in nemškega centra sprejet.

Draginjska doklada učiteljstvu — sprejeta.

Nato je zbornica pričela razpravljati o draginjskih dokladah učiteljstvu. Poročal je poslanec Einspinner, ki je predlagal, da se naj stavi v budget za leto 1914 znesek po 1.200.000 K, ki se naj vporabi kot draginjska doklada učiteljstvu. Svota se naj razdeli po ključu, po katerem je bilo razdeljenih 300 tisoč kron za leto 1913. Deželni poslanec Otter se je zahvaljeval deželnima odbornikoma Hoffmannu pl. Wellenhofu in dr. Kaanu ter je predložil resolucijo za zboljšanje pokojnin vpokojenim učiteljem.

Poslanec dr. Korošec je izjavil, da bodo Slovenci glasovali za predlogo ter je predložil resolucijo v korist katehetom, katerim se naj da primerne remuneracije. Predloga je bila nato soglasno sprejeta. Sprejete so bile tudi resolucije.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Prišla sta na vrsto še predloga poslanca Brandla glede sedemodstotnega zvišanja tarifov in poslanca Hoffmanna glede saniranja južne železnice. Predloga sta bila odkazana žel. odseku.

Ob 7. uri 33 minut zjutraj je deželni glavar, ki je vodil sejo neprenehoma od prejšnjega dne ob pol 11. ure dopoldne, zaključil sejo. Nekateri poslanci so mu priredili živahne ovacije. 22urna seja je bila zaključena.

Gradec, 16. okt. zvečer.

Seja v četrtek zvečer.

Danes zvečer je imel deželni zbor zopet plen. sejo. Pričela se je ob pol 7. uri. Poslanci so bili zopet zbrani polnoštevilno in je že izginila utrujenost obstrukcionistične noči. Zbornici je zopet predloženo več poročil, kot poročilo odseka za občinske zadeve glede spremembe kompetence za pobiranje občinskih doklad k direktnim davkom in več drugih predlogov in poročil, ki so bili odkazani dotičnim odsekom. Ob pričetku seje je prišlo med socialdemokratom in dež. glavarjem zopet do ostrih spopadov radi poslovnika in je dr. Schacherl zopet protestiral. Nato je prešla

je ušla po bledem licu. Mati mu tudi pravila ni, kje se je mudila tako dolgo, preveč bi bilo za bolnega, a ljubljenega otroka.

Počivala in prebila sta tisto noč prvič brez večerje. Jutro pa je prineslo novo, bridko zavest gladovanja in pomanjkanja, ki ima ravno svoj sedež v mrzlih, mestnih, podstrešnih sobah. Zajutreka zopet ni bilo; mati se je kmalu zlekla iz ležišča, prebrskala vse kote, aji vse prazno, vse povžito.

Stenska ura je kazala tri četrt na dvanajst, — na skrivnem je vzela mati lonec raz police, ga skрила pod predpasnik in hitela z njim na ulico. Miloš je uganil kam — pred usmiljena, samostajnska vrata.

Prinesla je juhe; ni bila sicer za bolnika, pa bila je vsaj gorka in Miloš je bil potreben nekaj toplega. Hlastno je zajemal, pa samo do polovice, ni hotel dalje, polovico je morala povžiti mati. Pri pogledu na to bedo je krčevito držalo bolnika pri sreč, spomnil se je, kako je nekda delil z bratom samostanski kruh, sedaj pa deli z onemoglo materjo — juho. Ni tožil, ni stokal pod križem gladi, ampak le Boga je goreče prosil, da bi le enkrat in samo še enkrat mogel zapustiti bolniško posteljo in povrniti materi, kar je storila zanj v boleznih.

Popoldne istega dne je pozvonila mati pri samostanskih durih in prosila vrtarja, naj bi prišli gospod gvardijan. Njim je potožila vse svoje materino gorje in jih zaprosila usmiljene, očetovske roke. Gvardijanu je segla tužna materina povest globoko v srce in obljubil je pomoč.

Odslej je dobival Miloš zajutrek, obed in tudi večerjo od samostanske mize. Obiskal ga je sam gospod gvardijan, ga tolažil in v zahvalo mu je kanilo pri slovesu par selz hvaležnosti iz oči bolnika na njegovo očetovsko roko.

Dobra, tečna hrana in pa Miloševa krepka narava pomagali ste bolniku na noge. Kako je tedaj

zahvaljevala mati Boga in očetje kapucine, da jej je otet in rešen zadnji up, njena opora — Miloš.

Oprijel se je znova dela, pa ne samo pleskarskega, ampak tudi slikarskega, pomagal je pri slikanju cerkev.

Bil sem še dijak v Celju in imel priliko, opazovati Miloša pri prenavljanju kapucinske cerkve. Marljiv delavec je bil, ki je delal pridno od zore do mraka. Opoldne ni zahajal na dom k kosilu, ampak prinesla mu ga je mati v košarici.

Ganljivo je bilo videti, kako sta se sedla mati in sin na kamenito klop pred samostanom, se oba pokrižala, molila in zajemala iz jednega lončka. Ko sta pa odkosila, je mati pospravila, v slovo sta se še ljubeče pogledala in odšla vsak po svojem poslu. A govorila sta med seboj menda malo, pa govorilo je tem bolj materino in sinovo tako udano in ljubeče srce.

Vsak večer po končanem delu je stopil sin v prodajalno in kupil nekaj, bilo je za mater, nikoli se ni vrnil z dela praznih rok. Miloš je bil zdaj zdrav, zaslužil dobro in živela sta sicer skromno v podstrešni sobici, a družila ju je nerazložljivo prava sinova in materina ljubezen.

Pred dobrim letom sem obnavljal, sedeč na neki klopi v celjskem parku, spomine izza srečnih dijaških let. Vsak kostanj, vsaka smreka, vsaka steza, posebno pa še kristalno čisto žuboreča Savinja privabila mi je na tisoče nepozabnih spominov. Zapolnil sem se pozno v mrak na klopi, srečen sem bil v duši, ko sem vsaj v spominih užival to, kar je bilo nekda resnica. Nikdo me ni motil, vse je bilo že mirno, vsi šetalci so že bili ostavili park, bil sem sam in kramljal s preteklostjo.

Naenkrat zaslišim stopinje na pesku, stisnil sem se za kostanj in opazoval poznega prišleca.

Prihajal je mož s črno brado in nosil nekaj zavitega pod pazduho.

Ni me zapazil, zakaj stopil je tik Savinje ter razgrnil ono pod pazduho držečo stvar. Bile so črne hlače, dobro sem razložil v mesečini.

Mož jih je dolgo ogledoval in obračal, nekaj venomer godel, a ga nisem mogel razumeti.

Konečno jih je še enkrat razprostrl, zvil skupaj in jih zagnal z vso močjo na sredi Savinje, govoreč:

„Proč, ti zadnji in prokleti spomin na brata in poštno službo!“

Voda je glasno zaplusknila, pobrala cunje in jih valila naprej.

Mož je še gledal nekaj časa po vodi, se obrnil in odšel nazaj proti mostu.

Sledil sem mu, bil sem radoveden, kdo da je, mogoče ga poznam. Luč plinove svetilke ob mostu mu je padla v obraz in uganil sem, kake spomine so vzbujale temu možu črne, poštne hlače.

Bil ni nikdo drugi, nego nekdanji poštni uradnik, sedaj pa slikar — Miloš Breznik . . .

Za smeh.

Mo d a.

Prva dama (govori iz ceste k oknu): Veš, ljubha prijateljica, hotela sem te obiskati, a moje novo krilo je tako ozko, da ne morem po stopnicah. Pridi malo dol!

Druga dama (govori iz okna): Oh, ne morem, moj novi klobuk je tako širok, da ne morem iz hiše!

V z a m e g a . . .

— Ti, kaj praviš, ali je ta-le petkronski tolar ponarejen?

— Hm — nekam čudno izgleda, a če mi ga posodiš, ga vendar vzamem.

zbornica do drugega branja o predlogu glede izpremembe neke točke šolskega reda, na deželnih realkah. Dotična sprememba je bila sprejeta; nadalje tudi sprememba statuta deželne rudarske šole v Ljubnem.

Najvažnejša točka današnjega dnevnega reda je bil predlog finančnega odseka glede najetja deželne posojila v znesku 10.000.000 K. Po daljši, precej živahni debati je bil predlog sprejet. Tako tudi nadaljnja točka dnevnega reda, zadevajoča najetje posojila po 400.000 K za ustanovitev zdravilišča za tuberkulozne ženske v Hörgasu.

Predlog poslanca dr. Benkoviča, da se izplačajo zaostale subvencije za okrajne ceste okrajnim odborom, je bil odkazan fin. odseku.

Nato je bil proti pol 11. uri sklep seje.

Naše prireditve.

Sv. Peter na Medvedovem selu.

Naša dekleta so se zadnje nedeljo pokazala v najlepši luči: obhajala so kaj slovesno petletnico Dekliške zveze.

Po poznem opraviilu smo se zbrali v prostorih župnišča, ki so bili kmalu napolnjeni. Poleg domačih deklet so poslale zastopnice Dekliške zveze v: Šmarju, v Slivnici in v Zibiki, dekliški zvezi v Št. Juriju ob južni železnici in v Dramljah pa sta shod pozdravili, nadalje Dekliške zveze pri Sv. Emi, v Kostričnici, pri Sv. Križu tik Slatine; po zavednih mladenkah so bile lepo zastopane Stoperce, Zetale, Sladkagora in Ponikva.

Župnik Gomilšek otvori shod, vsa dekleta pa zapoje veličastno velegrajsko himno. Drogenik Mar. in Vehovar Ana podata v živahnem dvogovoru veleznanimivo poročilo. Zveza je štela letno po 45 članic, je v petih letih priredila 45 shodov s 107 govori in 47 deklamacijami; v 22 predstavah je predstavljala 11 iger. Članice so prečitale 4400 knjig in sodelovale na 15 shodih v šmarnski in rogaški dekaniji z 29 govori in 14 deklamacijami. Pač lepi vspehi petletnega dela!

Slavnostna govornica, učiteljica Erna Razlag iz Ptujca, sporoči zborovalkam pred vsem pozdrave in čestitke ptujске Dekliške zveze in nato v veleznanimivem govoru razloži, kako potrebne so Dekl. zveze, da se dekleta izobrazijo, da se v boju z raznimi nasprotniki utrdijo v verski in narodni zvestobi. Navaja, kako je liberalen slovenski študent izneveril dobro slovensko mladenko narodu in se mu sam izneveril ter povdarja, da moramo vsepovsod posebno pozornost obračati na pogubno delo liberalcev. Pravo narodno delo ni mogoče brez verske podlage. In brezverec ni nikdar idealen narodnjak. Po katoliškem shodu moramo zaupati le ljudem, ki po veri živijo! Z veliko pozornostjo so zborovalke poslušale izkušeno govornico ter burno pritrjevale njenim besedam.

Po odpeti pesmi „Slovenka sem“ je deklamovala Verk Ema pesem „Slovenska dežela“ in Mesiček Neža „Naš vzor.“ Vogrinec Urška je sporočila, da se v kratkem v Žetalah osnuje Dekliška zveza, Novak Marjeta (Šmarje) pa je povdarjala, kako je ženskam potrebna zavednost in politična izobrazba, da se v bodoče ne bodo več dale zlorabljati od liberalcev ob volitvah. Skupaj zapoje dekleta pesem „Lepa naša domovina“, nato pa poda župnik Gomilšek veliko navodil zastopnicam Dekliških zvez za bodoče delo in se izbereta dekanijaska odbora zvez za šmarnsko in rogaško dekanijo. Prezanimivo slavnostno zborovanje, ki je trajalo poldruge uro, zaključili Marijina pesem.

Na tem shodu sta obe poročevalki zveze nastopili v narodni noši, kakor je nekdanj tu bila v navadi. Spoznali smo, kako čedna je narodna noša in kako potrebno je, da jo povsod otmemo pozabljivosti.

Naši najvažnejši zunanji trgi.

Ze izza starodavnih časov sem je na našem uvozu in izvozu naša sosedna Nemčija prav obilno udeležena. Zadnja trgovinska nagodba z Nemčijo je pa za nas skrajno neugodna. Iz brošurice, ki jo je izdal katoliški Volksbund na Dunaju, posnamemo tozadevno te-le številke:

Še leta 1903, torej pred enim desetletjem, je znašal naš izvoz v Nemčijo 51.2 odstotkov, torej več kakor polovico vsega našega izvoza. Od tega časa naprej se je pa to spremenilo. Leta 1910 je znašal naš izvoz v Nemčijo le še 43.9 odstotkov. Narobe je pa delež Nemčije na našem uvozu vedno v naraščanju. Leta 1903 je znašal uvoz iz Nemčije 37.2 odstotkov, leta 1904 že 40.5 odstotkov vsega našega uvoza. Bilanca naše trgovine z Nemčijo se je za Avstrijo zelo zdatno poslabšala. Ta sodba je tem bolj utemeljena, ker izvažava Avstrija v Nemčijo v pretežni meri surove snovi, a iz Nemčije pa dobivamo tovarniške izdelke. Sicer je res, da se velik del tega našega izvoza v Nemčijo le prevažava skozi Nemčijo v druge države. Tako na primer dobivajo avstrijske predilnice volno in bombaž iz Avstralije večinoma ne preko Trsta po železnici vsled visokih voznih cen, ampak le preko Hamburga. Tudi se izvažava mnogo našega blaga, ki je namenjeno v Ameriko, preko severnih nemških luk. Absolutna vrednost naše trgovine z Nem-

čijo je leta 1910 znašala glede uvoza 1155.9 milijonov kron, glede izvoza pa samo le 1062.5 milijonov kron.

Nadaljni važni trgovinski trgi so Italija in pa Angleška, kjer znaša naš izvoz okroglo 10 odstotk., zatem Balkan z 8 odstotki izvoza, Rusija, Francija itd. Iz teh držav tudi uvažamo ponajveč blaga.

Naša prekmorska trgovina tudi ni neznatna. Leta 1910 je šlo v Ameriko 4.8 odstotkov, v Azijo 3.3 odstotkov (največ v Angleško-Indijo), v Afriko 1.8 našega izvoza, tako da znaša naš direktni prekmorski izvoz približno 10%. Naš uvoz iz imenovanih delov sveta je še večji. Iz Azije smo leta 1910 uvažali 9.6 odstotkov, iz Amerike 12.9 odstotkov in iz Avstralije 1.6 odstotkov, torej skupno z Afriko okroglo eno četrtino vsega našega uvoza, kar odgovarja absolutni vrednosti več kakor 700.000.000 K. V celoti se pa ne morejo v številkah izraziti naši prekmorski interesi, ker se izvažava in uvažava velik del prekmurskega blaga preko severno-nemških, angleških in drugih trgovinskih luk.

Na Balkanu.

Pred četrto balkansko vojno?

Rim, dne 15. oktobra. Iz Aten poročajo, da so se merodajni krogi prepričali, da Turčija ne samo, da ne demobilizira, marveč celo oborožuje za boj zmožne ujetnike, ki se vračajo iz Bolgarskega in jih pošilja k polkom v Tracijo.

Avstrija proti rektifikaciji albanske meje.

Dunajska oficiozna glasila zatrjujejo, da bode avstrijska vlada že a priori odklonila vsako izpremembo londonskega protokola o določitvi albanske meje, če bi Srbija v resnici stopila s takimi zahtevami pred vesile. Avstrija stoji na stališču, da se izvede albanska meja natančno po določenih londonskega protokola.

Belgradsko poročilo pa pravi: Srbija še ni do sedaj vložila formalne zahteve glede albanske meje, ki jo določi te dni mednarodna komisija. „Tribuna“ poroča iz Petrograda in Dunaja, da je že objubljeno Srbiji, da dobi dovoljenje za okupacijo nekaterih važnih pozicij v Albaniji, dokler ne bodo razmere v Albaniji urejene in mir garantiran. Med Petrogradom in Dunajem se že vrše diplomatskaj pogajanja glede albanskega vprašanja. Pričakovati je ugodnega rezultata. — V Albaniji sami pa beda vedno bolj raste.

Dunaj, dne 15. oktobra. Kakor poroča „Reichspost“, se je vršilo včeraj med italijanskim poslanikom vojvodo Avarno in grofom Berehtoldom dolgo posvetovanje, tekom katerega se je razpravljalo le o vprašanju okupacije albanskega ozemlja od strani Srbije. Sklenjeno je bilo, da izvršita Avstrija in Italija v Belgradu skupno demaršo, če ne bi Srbi vpoštevali sklepov londonske veleposlaniške reunije. Avstrija in Italija se nikakor ne bosta ozirali na srbsko noto, v kateri zahteva Srbija rektifikacijo albanske meje in nikakor ne moreta privoliti, da bi Albanija izgubila le košček svojega ozemlja. V najkrajšem času je pričakovati nujnega skupnega avstrijsko-italijanskega koraka v svrhu ureditve te cele zadeve.

Drugo dunajsko poročilo pravi: Avstrijska vlada je naročila svojemu poslaniku v Belgradu, naj intervenira pri srbski vladi in zahteva, da se srbske čete nemudoma umaknejo iz pozicij, ki so jih zavzele tekom zadnjih bojev v Albaniji sami. Avstrijski poslanik bo srbski vladi tudi naglasil, da Avstrija pod nobenim pogojem ne more trpeti, da bi Srbi zasedli albansko ozemlje, če tudi samo pod pretveko provizorične okupacije. Avstrijska intervencija se izvrši v najkrajšem času, morda že jutri. Dunajski kabinet se trudi, da pridobi za enako demaršo tudi Nemčijo in Italijo, in oficiozni krogi upajo, da se to tudi posreči.

Srbsko prodiranje ustavljeno.

Belgrad, dne 15. oktobra. Srbska vlada je naročila svojim četam, da naj ustavijo nadaljnje prodiranje v Albanijo.

Sukri paša pri bolgarskemu prestolonasledniku Borisu.

Iz Sofije poročajo: Bolgarski prestolonaslednik Boris je sprejel branitelja Odrina, Sukri pašo, in generala Javer pašo v daljši avdienci.

Albansko prestolno vprašanje.

„Agence d'Athenes“ odločno dementira vesti inozemskih listov, da je odposlala grška vlada iz Egipta nekega advokata v Tirano, da agitira pri Essad paši za kandidacijo prince Ahmeda Fuada za albanski prestol.

Novo brzostrelne puške za Srbijo.

Srbska vlada je sklenila, naročiti 500.000 novih brzostrelnih pušk in starih pušk sploh ne več vporabljati.

Ustanovitev gimnazij v novem srbskem ozemlju.

Belgrad, dne 15. oktobra. Srbski tiskovni urad poroča: Vlada osnuje nove gimnazije v: Prilepu, Skoplju, Bitolju, Gjevgjeliju, Dojranu, Štipu, Velešu, Kumanovu, Kratovu, Prizrenu, Novempazarju, Prištini, Sjenici, Prijepolju, Tetovu, Dibri in v Oaridi.

Katoliška cerkev v Srbiji.

Šibenik, dne 15. oktobra. Semkaj se je vrnil iz Belgrada katoliški Srb, advokat dr. Lujo Ba-

kotič, ki je izdelal načrt konkordata s sv. stolico. Srbija namerava osnovati katoliško škofijo s sediščem v Belgradu. Kot kandidat se imenuje frančiškan O. Radič, ki je v Srbiji zelo spoštovan in na katerega se je srbska vlada tekom izdelovanja konkordatnega načrta večkrat obračala.

Srbija.

V noči na dne 15. oktobra je izvršil samoumor profesor belgrajske univerze, državni svetnik, znani juridični pisatelj in finančnik Aleksander Borisavljevič. Bil je eden onih častnikov, ki so priredili dogodek od dne 11. junija 1903. Izza tega časa je postal finančni minister, pozneje je prišel v drž. svet in nazadnje je postal profesor na vseučilišču. Zanimivo je, da se je usmrtil z onim revolvrom, ki ga je kupil leta 1903, dan pred 11. junijem.

Bolgarija.

Uradni bolgarski list razglašava razpust bolgarskega sobranja in odredjene so nove volitve za dne 6. decembra t. l. Obsedno stanje je prenehalo. Bolgarski ministrski svet je dovolil za zadnji četrt leta budgetni provizorij.

Raznoterosti.

Iz učiteljske službe. Stalni učitelj v Prevoju Ivan Jordan je imenovan za učitelja-voditelja v Virštanju. — Provizorični učitelj na mestni šoli v Slovenjgradu Žiga Ress je imenovan stalnim učiteljem istotam. — Provizorični učitelj na Ptujcu Pavel Kramberger je imenovan za stalnega učitelja istotam. — Stalna učiteljica v Lehnu Amalija Orehek je premeščena k Sv. Juriju v Slov. gor. — V začasnem pokoj ostane Olga Gregorič. — V stalni pokoj je stopila Frančiška Reyerschütz na okoliški šoli v Laškem. — Provizorični učitelj v Zavrču Herman Križ je imenovan za stalnega učitelja istotam.

Smrtna kosa. V noči na dne 15. t. m. je umrl v Ljubljani c. kr. sodnik gospod Ivan Šinkovic, zet poslanca gospoda Povšeta in starešina našega akademičnega društva „Danice.“ Ugrabila ga je pardučna bolezen. Pokoj njegovi duši! Žalujemo ostalim naše iskreno sožalje.

Iz politične službe. Namestniški svetnik, okrajni glavar v Konjicah, Ernest pl. Lehmann, stopi v pokoj. Preselil se bo že tekom tega meseca v Gradec.

Nov oratorij. Skladatelj prvega slovenskega oratorija P. Hugolin Sattner ima v delu jako obsežen in — kakor čujemo — izredno zanimiv oratorij: „Oljka.“ Besedilo pesnika Gregorčiča.

Smrtna kosa. Umrl je dne 16. oktobra dvorni svetnik dr. Franz Laurin, nekdanji vseučiliščni profesor in ravnatelj Avgustineja. Dosegel je starost 84 let.

Liberalno učiteljstvo, zapomni si! O priliki učiteljske debate v kranjskem deželnem zboru se je oglasil tudi poslanec iz sredine in jedra našega dobrega ljudstva, župan in kmet Drobnič, ter brez ovinkov in naravnost povedal, kakšno učiteljstvo zahtevajo slovenski krščanski stariši. Govoril je tako-le: „Ne bom se prav nič razburjal, temveč bom popolnoma mirno in dostojno izpregovoril par besed. Preteklo bo kmalu 12 let, kar sem prišel kot poslanec v to zbornico, ali kaj takega vseh 12 let nisem slišal, kakor v tekočem zasedanju. Mislim, da kot kmet in župan poznam ljudstvo; naše ljudstvo je pošteno in že večkrat se je med ljudstvom govorilo, da je učiteljstvo res preslabo plačano, ali žalibog je težko pomagati. Ljudje, oziroma stariši, ki dajejo učiteljem svoj najdražji zaklad, svoje otročiče, pravijo: „Mi smo pripravljani dati, kar imamo, ampak učiteljstvo, kateremu izročamo svoje otroke, mora biti popolnoma nepokvarjeno in ne liberalno ter mora izpolnjevati svojo dolžnost v vsakem oziru ter nam dajati dober zgled v vseh stvareh.“ (Veliko odobravanje, pritrjevanje in ploskanje pri večini.) Jaz ne bom nadalje govoril, ampak želim samo, da bi se učiteljstvo, ki je velikega pomena za naš narod, že enkrat spametovalo! Zagotavljam, da bomo mi stariši, kateri vam izročamo svoje otroke, radi dali, kar imamo.“ — Te besede naj si liberalni učitelji dobro zapomnijo in naj jih tudi vpoštevajo, pa bo za nje same — veliko boljše. Kdor hoče od ljudstva živeti, mora z — ljudstvom!

Et meminisse iuvat. Ravno ob času, ko se nekateri nemški nestrpneži jezijo, da je dopustil deželni zbor Slovincem preveč dobrot, je umestno, opozoriti na dejstvo, kako ravna z nami deželna namestnija: Kdor hoče delati zanimive jezikoslovne študije, ali pa se prepričati na drastičen način, kako očividne krivice se nam godijo od „ljubih Nemecev“, naj le vzame v roke „Deželni zakonik in ukazni list“ za vojvodino Štajersko. Posebno zanimiv v tem oziru je letnik 1913, komad IX in X. Kar lasi se jezijo človeku, če primerja le nekoliko nemško besedilo in slovensko prestavo. Najdejo se take gorostasnosti, da jih ni mogoče preceniti. V podrobno kritiko se sploh ne moremo spuščati, ker najdemo take besede, ki bi jih niti največji jezikoslovec ne mogel raztolmačiti; stavki so tako zmrevarjeni in smisel tako pokvarjen, da bi še niti najbistroumnejši slovenski inženir ne spoznal, kaj prav za prav postava hoče. V resnici ubogi kmet, ki bo moral te postavbe izpolnjevati! Iz vsega posnamemo sledeče: Če ima deželna namestnija za prestavljalca kakega Slovence (kar pa skoro ni mogoče misliti!), potem mu naj svetuje, da rajši

gre s svojo trdo bučo (kladiva niti ne potrebuje) in lopato v ilnike (!), peščenice (!) in kamnelome in kaže svojo umetnost pri „površini ob dnevu“ in „pokrivaju ob dnevu“ in še pri nebroj drugih jezikovnih iznajdbah! Najbolj verjetno pa je, da je pri namestnji kot prestavljalec kak nemški kurzovec, ki se je toliko naučil slovenščine, kakor albanski gojenci v avstrijski šoli blažene nemščine. Proč s takim škandalom!

Prijatelj učiteljstva. V četrtek zjutraj, okrog pol 8. ure, je bil v štajerski deželni zbornici sprejet predlog deželnega odbora, da se da v letu 1914 učiteljstvu draginjska doklada v znesku 1.200.000 K. Dolgo gojena želja učiteljstva je bila s tem izpolnjena. Storil se je ta sklep po težkem boju s socialdemokrati, ki so obstruirali cel prejšnji popoldan in celo noč. Med onimi, ki so vstrajali na svojem mestu, ter so se udeležili razprave in glasovali za učiteljsko zahtevo, si pa zastoj iskal — dr. Kukovca. Taki prijatelji učiteljstva so liberalni generali.

„Pfuj Otter, pfuj Horvatek!“ S takimi titelnimi častila v sredo v štajerski deželni zbornici dva nemška svobodomiselna učitelja drug drugega. Prvi učitelj-poslanec Otter pripada nemškonacionalnemu freizinu, drugi bivši učitelj-poslanec Horvatek je član socialdemokratskega kluba. Razun teh atributov sta si očitala tudi neznačajnost in politično kameleonstvo. Zlasti Otter je moral požreti mnogo ne posebno laskavih poklonov. Dvomimo, če služijo taki nastopi v povzdigo ugleda učiteljskega stanu? Duševni in moralni nivo svobodomiselnega učiteljstva mora biti zelo nizek, če si njegovi voditelji na tak način izprašujejo vest. „Es ist viel faules . . .“

Vedno in povsod enaki. Kakor poroča „Slov. Narod“, trg Središče ne bo volil svojih zastopnikov v okrajni zastop ormoški. S tem hočejo liberalni Središčani preprečiti, da bi se konstituiral ormoški okrajni zastop, v katerem so si priborili večino pristajši S. K. Z. To označuje v polni meri narodnost slovenskih liberalcev. Dokler so imeli okrajni zastop v rokah liberalci, je naša stranka pridno in z velikim samozatajevanjem pomagala in sodelovala, ker ni hotela oškodovati narodne stvari. Sedaj pa, ko so naši krščanski možje zmagali, liberalni Slovenci, o sobito liberalni Središčani iz strankarske zavisti in sebičnosti nočejo sodelovati, ampak prepustijo rajši usodo celega okraja nemškemu komisarju. Pa naj kdo reče, da liberalna stranka ni narodna. Če se vse ne zgodi tako, kot zahteva ona, potem pa naj — vrag vzame cel narod, to je temeljna maksima.

Slovenska Matica izdaja za leto 1913 sledeče knjige: 1. Zabavna knjižnica. (Izviran roman Podlimbarskega: Gospodin Franjo. 2. A. Funtek: Tekma. (Drama, ki se je z lepim vspehom igrala v Zagrebu in v Ljubljani.) 3. Strekelj-Glonar: Slovenske narodne pesmi, 15. snopič. 4. Srbohrvatske narodne pesmi (o Kosovem, Kraljeviču Marku itd.) v uredništvu profesorja dr. Branka Drechslerja. (Knjiga bo imela obširen uvod o motivih jugoslovanskega narodnega pesništva ter stvaren in jezikoven tolmač. Dodana bo praktična slovnica srbohrvatskega jezika za Slovence.) 5. Mencinger: Izbrani spisi, II. zvez. 6. Dr. Šlebinger: Slovenska Bibliografija (zadnjih 6 let). Vse knjige bodo obsegale preko 70 tiskanih pol, torej kakih 20 pol več nego lani. S tem bogatim knjižnim darom hoče Matica Slovenska praznovati svojo letošnjo 50letnico; ob enem se naideja, da ji ostanejo zvesti ne samo dosedanji njeni člani, ampak da ji ob tej priliki pristopijo še novi. Poročamo ob enem, da izda Matica Hrvaška za leto 1913 med drugim tudi „Izbor Aškerčevih pesmi“ (s filozofskim uvodom profesorja dr. Bazale) in veliko zgodovino cele hrvatske literature.

O našem slovenskem Posavju prinašajo trije največji budimpeštanski dnevnik od pretečene sobote dolga poročila ter se izražajo o prebivalcih in pokrajinah zelo laskavo. Poročevalec, ki si je kraje sam ogledal, je slovensko ljudstvo ogrskemu občinstvu pokazal v popolnoma drugi obliki, kakor so si Ogrji Slovence prej predstavljali. Dva zagrizenejša dnevnika sta poročila odklonila. V prihodnjih številkah priobči to poročilo deloma tudi „Naš Dom.“

Šolsko leto v Ameriki obsega okroglo 40 tednov. Tedenski odmor imajo vse šole o božiču in o velikonoči. Poleg tega imajo deset narodnih praznikov in dva cerkvena praznika (veliki petek in zahvalni dan v novembru). Pouk izostane ob nedeljah in navadno tudi vsako soboto. Če odštejemo vse počitnice, ostane še 170 učnih dni. Dopoldanski pouk se pričinja ob devetih in se konča opoldne; popoldne je pouk od dveh do štirih. Ako nastopi kak dan izreden zadržek, ali če odpade pouk radi izrednega dogodilja, dajo vse ognjegasne stražnice tri četrt ure pred začetkom pouka posebna znamenja z rogovji, ki jih stariši in otroci prav dobro umevajo. Šolska naznanila (spričevala) dobe otroci ob koncu prvega in drugega semestra. Tedensko je dolžan vsak učitelj poučevati 20 ur. V prostem času opravlja učiteljstvo še druga dela: nekateri so knjižničarji, časnikarji, drugi imajo posebne ure ob zimskih večerih, o počitnicah pa imajo takozvano počitniško šolo za nadaljno izobrazbo šoli odraslih otrok.

Katoliško vseučilišče za študentinje. Koncem tega meseca bodo blizu Pariza v mestu Neuilly otvorili katoliško vseučilišče za žensko mladino. S tem bodo katoličani zamašili zopet znatno vrzel. Osnovani bodo štiri fakultete. Učnih moči je dovolj na raz-

polago. Zavod bo opremljen popolnoma moderno. Po kroviteljstvo je prevzel pariški kardinal Amette. V pomoč so mu prideleni ustanovitelji, člani akademije znanosti: Lamy, Bazin, Pavel Bourget, grof de Munter mnogo katoliških senatorjev in poslancev, kakor tudi dam iz najvišjih krogov.

Duhovniška vest. Častiti gospod p. Beno Čirič, kapucin v Murau na Zgornjem Štajerskem, je sprejet v minoritski red in je nastavljen za kaplana v Ptuj (minoritska župnija).

„Kres.“ Slovensko katoliško izobraževalno društvo „Kres“ v Gradcu vabi na veselico, ki jo priredi v nedeljo, dne 26. t. m., v dvorani restavracije „G. Stern“, Sparbersbachgasse 65, z zelo vsakovrstnim sporedom. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Graški Slovenci in Slovenke, na krov!

Znani modernist Schnitzer v Monakovem, ki je bil do zadnjega še profesor pedagogike na bogoslovni fakulteti monakovskega vseučilišča, je zaprosil za pokojnino, ki se mu je z dnem 1. oktobra tudi dovolila.

Velikodušna zapuščina. Pred kratkim umrl hrvaški politik in rodoljub dr. Banjavčić je zapustil vse svoje premoženje 200.000 K polovico Matici Hrvatski, polovico pa družbi sv. Cirila in Metoda za Istro. Slovenci, spominjajte se naše Slov. Straže!

60 let zdravnik. V Ljubljani je obhajal v sredo, dne 15. t. m., v pokojni železniški zdravnik Ivan Thomitz 60letnico svojega zdravniškega delovanja. Čeprav je gospod dr. Thomitz star že nad 83 let, je še vedno čil in krepak.

Slovenska Straža. Darovali so iz Štajerskega: Fran Zagoršak, kaplan, Črnogori pri Ptuj, v odgovor na nesramen in do besede lažnjiv napad v „Štajercu“, 2 K; podružnica Slovenske Straže v Hočah iz nabiralnika pri gospodu Lebe v Pivoli, 2 K 64; Mohorjani v Donaviciu po gospodu Ivanu Glastovecu 5 K; Mohorjani pri Sv. Bolfenku v Slov. gor., po častitem gospodu Josipu Vodoškemu, župniku, 5 K 30 vin.

Kako spoštujejo versko mišljenje angleška strokovna društva. V Manchesteru so letos zborovala staročastiljiva, mogočna angleška strokovna društva. Nemški rudečkarji, ki so tudi na tem shodu kibicirali, so bili presenečeni, ko so zagledali na sporedu kongresa točko za nedeljo, dne 31. avgusta: ob 10. uri 30. minut pridiga za udeležence kongresa, ki jo bo imel v katedrali škof iz Lincoln; ob 11. uri slovesna sv. maša v katedrali; ob 6. uri 30 minut večerna svečanost in rožnenska procesija v katedrali. Nadalje so tudi protestantom naznanjali oficijelni sporedu cerkvena opravila. To kaže, kako ceni cerkvene oblasti strokovna društva in kako vodstva strokovnih društev skrbje, da morejo kongresisti zadostiti dolžnosti nasproti svoji veri. A stara angleška strokovna društva tudi sicer pospešujejo cerkveno mišljenje svojih članov. Le nekaj se opaža, namreč, da so versko misleči sloji nepustili na vodilna mesta nekaj rudečkarjev, a to nevarnost so še pravočasno spoznali. Na zadnjem katoliškem shodu v Plymouthu so o tem člani strokovnih društev posebej razpravljali, kako naj se odstranijo iz celega strokovnega gibanja cerkvenemu mišljenju nasprotni kričači.

Politični pregled.

Nemško-češki spor.

Na Dunaju se vrše pripravave za nemško-češka spravna pogajanja. Koj v pričetku pa so nastale velike težkoče; večerajšnje vesti so že pravile, da so pogajanja razbita. Nemški radikaleci so namreč zahtevali odstop cesarskega namestnika kneza Thuna. Čez noč se je pa položaj nekoliko zboljšal in zadnje vesti slikajo ta spor samo za slučajen in prehodan.

Tirolski deželni zbor.

Kompromisna volilna reforma za tirolski deželni zbor je bila v vseh treh branjih sprejeta.

Solnograški deželni zbor.

Solnograški deželni zbor pridno dela. V svoji zadnji seji dne 14. t. m. je bila sprejeta zakonska predloga, ki določa nov volilni red z volilno obveznostjo za glavno mesto Solnograd.

Hrvaško.

Pri občinskih volitvah v Zagrebu v tretjem volilnem razredu je zmagala hrvaško-srbska koalicijska z veliko večino.

Ogrski vladni list priobčuje imenovanje karlovskega pravoslavnega škofa Grujiča začasnega administratorja karlovske patriarhije. Patriarh Bogdanovič je, kakor znano, neznano kam izginil, če ni ponesrečil v Gasteiner Ache.

Stajersko.

Mariborske novice.

Slovensko gledališče. Dne 19. t. m. vprizori Dramatično društvo v Mariboru ljudsko igro: „Naš župnik, gospod Jakob.“ S to jako priljubljeno igro se poslavlja od slovenskega gledališča požrtvovalni igravec gospod Fran Pajnhart. Vsekakor je vreden, da ga slavno občinstvo počasti s prav obilnim obiskom na ta dan. Tokrat sodeluje poseben orkester

Glasbenega društva v Mariboru. Režiser je pri tej igri gospod Josip Molek, bivši član deželnega gledališča v Ljubljani. Na svidenje pri tej poslovlilni predstavi!

Razpis službe. Pri okrožni sodnji v Mariboru je oddati službo jetniškega paznika; prošnje do dne 12. novembra t. l. na predsedništvo mariborske okrožne sodnje.

Nemarnost občinskega sveta. Kokošinekov drevored je brez dvoma zelo prijetno sprehajališče. Še sedaj proti zimi jo človek rad kréne po tem prijazno zelenem potu. Toda skrbi, da opraviš svojo pot po dnevu, kajti v mraku ali po noči Kokošinekov drevored ni za rabo. V celem Kokošinekovem drevoredu namreč ni nobene luči. Če prav bi bile tukaj, kjer je pot zasenčena z drevesi, luči najbolj potrebne, pa vendar ni nobene. Vsa nemarnost in malenkostnost naših občinskih „očetov“ se zrcali v tem. Sprehajališče napravijo; da bi pa bilo to sprehajališče, kot se spodobi, tako daleč se ne dvignejo. Izgovarjajo se na Krčevino in kdo ve še na kaj, samo da opravičijo svojo škandalozno malomarnost. Če je noč le nekoliko bolj temna, je že ob 6. ali 7. uri zvečer v drevoredu taka tema, da človek skoro ne vidi iti naprej. Če pa je kdo nekoliko boječ, ga ne spraviš naprej, ker prevzema ga strah pred roparji in razbojniki, ki bi imeli tukaj prav za prav res prav lahko delo. — Tudi za skrb javne morale bi nekoliko svetilk nič ne škodovalo.

Vandalizem. Obiskovalcem mestnega šetaljšča nudil se je danes zjutraj žalosten čin opustošenja, ki je, ker je to že drugi slučaj, vse graje vreden ter bi bilo želeto, da se storilce zasledi ter strogo kaznuje. Ob enem pa tudi kaže, koliko je vredno zastraženje po „Wach- und Schliessgesellschaft“, kajti, če so imeli zlikovci toliko časa, da so lahko izruvali, polomili ter prenesli okrog šest klopi, kar je trajalo gotovo kako uro, ker so klopi močno v tla vdrelane, je to na vsak način malomarnost omenjene družbe! Upamo, da bodo merodajni činitelji povzročili, da se taka pobalinstva več ne ponovijo ter da bo omenjena družba svojo službo bolje opravljala.

Na naslov postajenačelnika na glavnem koldvoru! Že večkrat smo imeli priliko opaziti, da ura v vestibulu (kjer so blagajne) ne teče pravilno. Zgodi se, da je po dve ali še več minut od zadaj, kar je za potujoče občinstvo, kakor tudi za mestno prebivalstvo, ki gre mnogokrat uravnati svoje ure na postajo po železniškem času, združeno z neprijetnostmi. Naj se skrbi za reš!

Uboga „Marburgerca.“ Našo mariborsko tetko so doleteli žalostni dnevi. Povsem osamljena in ne da bi se kdo zmenil zanjo, jadikuje in jamra čez narodno izdajstvo, ki ga je zagrešila nemškonacionalna večina v deželnem zboru s tem, da je sklenila s Slovenci pošten začasen sporazum. V številki za številko toži, kako je napravila nemška večina pred Slovenci kolaps, kako je postal osovraženi dr. Korošec s svojim klubom neomejen gospodar v deželi. In kar je najhujše: v tej tugi in žalosti je revica sama in zapuščena od vseh. Niti „Deutsche Wacht“ in niti „Štajero“ ji ne stojita ob strani. Ker imamo dobro srce, ji povemo, da vsaj mi z njo nekoliko sočustvujemo. Mi umejemo žalost te nestrpne zagrizenke, ki bo vzela žalosten konec samo vsled neukrofljive jeze do nas Slovencev: „Es tut mir im Herzen weh“, — Wenn ich Dich so jammern seh“.

Izborna domača vinska kapljica iz leta 1908 se dobi primeroma prav ceno v „Promenade-Cafe“ v Kokošinekovem drevoredu. Gospod Lešnik postreže z okusnim lastnim pridekom. Nič se ne boj, če je nekoliko mrzlo. Ta osmica Te bo ogrela.

Celjske novice.

Poparjenost kranjskih liberalcev, ki so šli v deželni zbor z velikansko korajžo, a so se vrnili poraženi in osramočeni, meče svoje sence tudi na naše liberalne generale. Tudi ti slutijo, da jih bodo pri prvi priliki dobili tako po grbi, kot njihovi kranjski bratci v liberalizmu. Odtod tudi klaverni nastopi dr. Kukovca v deželnem zboru, kjer ne zna drugega premlevati, kot konvertiranje deželnih dolgov. O ti presneti dolgovi!

Poskušen samoumor. V domobranski vojašnici se je z nožem zabodel v srčno stran rekrut Franc Hofer, kmečki sin iz Semriacha na Srednjem Štajerskem.

Stavba novega poslopja za višjo gimnazijo, ki jo je dobila dunajska tvrdka Wayss, naglo napreduje in bo še pred zimo pod streho. Za slovensko nižjo gimnazijo ni treba novih prostorov. Požrtvovalni gospod dr. Kukovec je že poskrbel za nadaljnjih deset let.

Iz vlaka padla. V ponedeljek, dne 13. t. m., je hotela stopiti v Celju stanujoča Josipina Pleničar na vlak, ko se je že pomikal. Pri tem ji je spodrsnilo in je padla tako močno na tla, da je zadobila več poškodb.

Ormoške novice.

Ormoški liberalci se že pripravljajo na deželnozbornske volitve. Na zmago se zanašajo s tako gotovostjo, kakor svoj čas na ono v okrajni zastop. A mi pa pravimo, da bodo dragi Serneci in razni kompanjoni ravno tako, ali pa še huje tepeni, kakor so bili pri okrajnem zastopu. Kar pač liberalcev v roke vzame, mu vse spodrsne.

Toča. V četrtek, dne 9. t. m., je okoli poldneva pri nas šla precej toča, ki pa ni naredila posebne škode. Debela je bila kot lešniki.

Drugi kraji.

Kamnica pri Mariboru. (Pri obiranju sadja ponesrečil.) Dne 14. t. m., ob 4. uri popoldne, si je pri obiranju hruške zlomil nogo pridni dinar J. Sikar od Sv. Križa. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

Slov. Bistrica. Najbolj zagrizen nemški nacionalci v Slov. Bistrici je odvetnik dr. Janeschitz — Janežič. Kdor pozna razmere v slovenjebistriškem okraju, mora priznati, da živi ta „nemški“ mož le od slovenskega denarja. Kljub temu pa uporabi vsako priliko za to, da govori na zborovanjih proti tistim Slovincem, od katerih živi. Zadovoljno obrača oči, kadar vidi slovenski denar, mogočno pa rohni proti vsemu, kar je slovenskega, kadar se čuti varnega v družbi svojih nemških bratcev. Tako je ta junak tudi na ustanovnem obnem zboru Südmarkine podružnice, ki so jo ustanovili dne 5. oktobra na Zgornji Poljskavi, zabavljaj proti Slovincem, da se je kar kadilo. Najraje bi bil kar vse Slovence celega okraja potopil v žlice vode. Pri tem mu je pridno sekundiral nadučitelj Schiestl in železniški uradnik Pivon iz Pragarskega. Kadar smo pisali o železniških uradnikih na Pragarskem in njih narodni nestrpnosti, so bili nemško-nacionalni časniki kar divji in so pljuvali ogenj in žveplo na slovenske „obrekvalce.“ Uradnik Pivon pa je s svojim pangermanskim govorom dokazal, da smo pisali golo resnico. Ne smemo pozabiti tudi dične naše poštarice Stingl, ki je pošiljala — kako, ne vprašajte — brzojave iz Slov. Bistricce na Zgornjo Poljskavo. Če končno še omenimo, da je zborovanje otvoril in vodil od Slovencev živeči trgovec Josip Cizl na Zgornji Poljskavi, smo po našem mnenju na tem ustanovnem zborovanju zbrano štajercijansko družbo za danes zadostno opisali. Naša parola pa naj bo: V odločen boj proti gnili nemškutariji na celi črti!

Slov. Bistrica Dne 10. t. m. se je vršila volitev novega cerkvenega konkurenčnega odbora za župnijo Slov. Bistrica. Kljub temu, da je c. kr. okrajno glavarstvo spregledalo, povabiti k volitvi tudi občinski odbor Gornja Bistrica (kar je občinski odbornik Pliberšek, ki je slučajno pred volitvijo v mestu to zvedel, dotičnemu komisarju še o pravem času naznanil), se je venčar volitev vršila. Samo ob sebi se razume, da je bila, ker niso bile vse občine obveščene, oziroma k volitvi povabljeni, udeležba od zunanjih občin slaba, med tem, ko sta pa bili mestna občina in z njo v nemški rog trobeča Kovačlanska vas polnoštevilno zastopani. Ker je slučaj nanesel, da sta dobila gospod deželni poslanec Novak in gosp. Versolatti obadva enako glasov, je pri srečkanju bil izvoljen gospod Versolatti. O tej volitvi bi ničesar ne omenili, ker je premalenkostna, pa ker je „Marburger Zeitung“ in za njo še nekateri drugi časniki, v svet strobila, da je deželni poslanec Novak pri volitvi podlegel, smo zadevo v toliko pojasnili, da ne bo svet mislil, kaj so naši Bistričani s tem pridobili, če je mesto gospoda Novaka izvoljen Versolatti. Mi pa, ki gospoda Novaka in njegovo delovanje poznamo, se mu tem potom srčno zahvaljujemo za njegovo požrtvovalnost pri zgradbi novega župnišča in pri ureditvi vseh dotičnih računov, ki so sedaj popolnoma v redu, ter smo radovedni, kako bo novi odbor deloval, če ne bo proti volitvi — rekurza!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Igri „Kazen ne izostane“ in „Nežka z Blede“ se bodeta v nedeljo, dne 19. t. m., v tukajšnji šoli ponovili. Vabimo domačine in sosedje. Vstopnina 20 v.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 19. t. m., ima naša Dekliška zveza svoj mesečni poučni shod s petjem, deklamacijami, poučnimi govorji. Mladenke, udeležite se polnoštevilno!

Mala Nedelja. Kmetijska podružnica priredi v nedeljo, dne 19. t. m., po rani sv. maši, v šoli zborovanje s predavanjem gospoda Pirstingerja, ki bo razpravljaj o gnojenju travnikov s posebnim ozirom na umetna gnojila, o razstreljevanju zemlje in sadnih vrstah.

St. Jurij ob južni železnici. V nedeljo, dne 26. t. m., ob pol 5. uri popoldne, se vrši v prostorih gospoda Jožefa Čretnika v Novivasi delavsko zborovanje, ki ga priredi štajersko okrožje Jugoslovanske strokovne zveze. Govorita dr. Veble iz Celja in Fran Žebot iz Maribora. Železničarji, delavci, dinarji, hlapci, obrtniki, pomočniki in vsi, kateri si z rokami služite svoj vsakdanji kruh, pridite. Vsak zavečen mož naj pripelje svoje prijatelje seboj. Kmetje dobrodošli!

Sv. Peter na Medvedovem selu. Kmetijska podružnica Mestinje-Sv. Peter na Medvedovem selu priredi v nedeljo, dne 19. t. m., ob 3. uri popoldne, v prostorih župnišča poučno zborovanje, pri katerem bo velezanimivo govorilo o živinoreji nadživinozdravnik gospod Fr. Pirnat iz Slovenjgradca. Udje naše podružnice in živinorejci, domači in sosedni, pridite polnoštevilno na ta shod!

Zalec. (Rezervni častnik beži.) Cel trg se je skoraj valjal od smeha, ko je dne 2. oktobra rezervni častnik Eduard Kuček pridiral iz ulice, ki vodi na kolodvor in jo vliil naravnost proti domu, a za njim pa brat Emerik, hoteč mu nekaj povedati tudi s pestjo, česar pa Eduard ni hotel poslušati. Vzrok

tega nenavadno urnega pregibanja (Eduardovih nog je bilo klofutanje, pri katerem je rezervni častnik Eduard Kuček prišel do prepričanja, da se z bratom Emerikom ni šaliti. Vsekakor pa je gotovo zanimivo, da se med avstrijskimi rezervnimi častniki nahajajo — tudi taki!

Novacerkev. Dne 13. t. m. je bil tukaj poročen vzoren mladenič Jožef Arlič (Štrobl) z Alojzijo Štepihar. Na gostiji se je nabralo za Slovensko Stražo 6 K 50 v.

Letuš. Prostovoljna požarna bramba priredi v nedeljo, dne 26. t. m., veselico z šaljivo gledališko predstavo „Mutast muzikant“ v prostorih gospoda I. Bizjaka. Začetek ob pol 3. uri popoldne.

Sladkagora. Naše katoliško slovensko izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 19. t. m., popoldne po večernicah, v kaplaniji zanimivo poučno zborovanje, na katerem bo govoril urednik g. Fran Žebot iz Maribora. Udje, stari in mladi, udeležite se v velikem številu tega shoda!

Sv. Peter v Savinjski dolini. Redka in prekrasna slavnost se je vršila pri nas dne 5. oktobra, na praznik roženvenске Marije. Počastili so nas s svojim obiskom presvitli gospod knezoškof dr. Mih. Napotnik, da nam posvetijo krasni, iz sedmerih vrst marmorja umetniško fino sestavljeni novi veliki altar ter blagoslovijo izredno lepe zastave mladeniške in dekliške Marijine družbe ter še mnogo druge cerkvene oprave. Šentpetrani so po večini nenavadno darežljivi za dobre namene; zložili so v treh letih iz lastnega nagiba nad 40.000 K za razširjenje in oplešnje župne cerkve in za stavbo cerkvene hiše, ki nosi napis: Bogu in narodu. Vse delo se je z združenimi močmi dokončalo, pričakovali smo z velikim veseljem le še našega nadpastirja, da nove cerkvene predmete posveti. Gospod župan in deželni poslanec Terglav je v imenu občine presvitlega kneza uljudno povabil, da blagovoli priti k nam in dne 4. oktobra smo našega gospoda knezoškofa slovesno sprejeli. Pri njih prihodu je svirala na kolodvoru celjska godba, 12 Orlov in 12 krepkih mladeničev na lepo okinčanih težkih savinjskih konjih je obkolilo in pa spremljalo z zelenjem okinčan voz, ki je prem. knezoškofa ob zvokih zvonov in med gromenjem topičev pripeljal iz kolodvora v St. Peter. Sijajen in veličasten je bil ta prizor. Tako časti šentpeterski vrli Savinjecan svojega duhovnega nadpastirja. Možje in mladina so postavili sedem slavolokov, ki so v lepoti med seboj tekmovali. Pri slavoloku blizu krasno okinčane pošne hiše so gospoda knezoškofa pozdravili gospod župnik dr. Jančič, župan gospod Terglav ob navzočnosti občinskega odbora, mladenič Martin Kot, mladenka Marija Javeršek in učenka Sofija Terglav. Z očetovsko-ljubeznjivimi besedami so presvitli vladika odgovarjali na pozdrave in izrazili še svoje posebno veselje, ker jih je občinski odbor tako dostojno po svojem županu pozdravil. Po vstopu v cerkev zapoje vse ljudstvo k blagoslovu koralni Tantum ergo; tudi prvorazredniki so pomagali. Po molitvah pred sv. relikvijami, ki so se v nedeljo vzdiale v novi altar, pa so bile vse hiše ob glavni cesti čarobno razsvetljene. Tujci so občudovali tudi umetno prirejen rožnati kras posameznih hiš. Ob sedmi uri se oglasi glas trobent, pok topov, melodija pevcev, vse obseva umetni ogenj; množica domačinov in tujcev pa radostno gleda in poslušaja, kako se vrši serenada. Vladika stopijo med svoje častilce in se jim zahvalijo. V nedeljo so prevzvišeni nadpastir skoraj pet ur imeli opraviti s posvečevanjem altarja in drugim sv. opravili. Krona vsemu je bila škofova pridiga. S krepkodonečim glasom so govorili o vzgojevalni moči evharističnega Jezusa in o plačilu, ki ga Jezus deli za dobra dela. Darežljivim in za lepoto hiše božje vnetim šentpetranom so ponovno izrekli višjepastirsko zahvalo, gospoda župnika dr. J. Jančiča pa so na tem dnevu imenovali za kn.-šk. duhovnega svetovaleca. Svojo zahvalo pa je g. knezoškof izrekel tudi vsem 13 gospodom dušnim pastirjem, ki so ob dela polni rožnivenski nedelji prišli v St. Peter, da s petjem in psalmiranjem sodelujejo pri ganljivih cerkvenih obredih. Ob 4. uri popoldne nam je občinski svetovalec Franc Parfant s čedno okinčanimi konji na s cvetkami ozaljšanim vozu gospoda knezoškofa odpeljal v Celje. Bog Vam povrni vso požrtvovalnost, smo jim klicali in jim še kličemo.

Solčava. Starka zima že kima. Zadnji terek je padla jutranja toplota na tri stop. R gorkote, in vsi najvišji vrhunci so dobili tudi lahko sneženo odejo. Vsled letošnjega hladnega vremena so morali kmeti v višjih legah požeti na pol zeleno žito. Tudi živina je morala zapustiti planinske pašnike mnogo poprej, kakor po navadi. V takih razmerah mora biti človek res strašno prebrisan, da more smatrati take okoliščine za dober vir davku podvrženih dohodkov pri kmetu, kakor to znajo davčni uradniki.

Brežice. (Volitve v mestno starešinstvo.) Dne 11. t. m. je bila pri nas volitev v mestno starešinstvo. Za župana je izvoljen Schniderschitsch (Žnidaršič), za podžupana (bivši Triglav) Faleschini, za občinske svetovalce pa dr. Janesch (Janež), Zechner (Cehnar) in Druschkowitsch (Druškovič). Pa naj še kdo reče, da niso to sami pristni polnokrvni Nemci! Heil!

Primorsko.

Mož s sešitim srcem. V Trstu živi neki Santo Železnik, ki ima sešito srce. Svoj čas mu je bil na-

sprotnik pri pretepu narezal celo srce, vsled česar je moral v bolnišnico. No, tam so mu srce sešili in — sedaj je zopet zdrav.

Jadranska razstava v novi obliki. Ker ni bil vsled slabih vremenskih razmer v letošnjem poletju obisk Jadranske razstave na Dunaju nikakor toliko zadovoljiv, da bi podjetniki na razstavi ne imeli izgube, se je pojavila misel, naj se razstava otvori tudi prihodnje leto in sicer pod imenom „Mednarodna prometna razstava“, pri čemur naj bi se v prvi vrsti vpoštevala avstrijska podjetja. Stvar je že toliko dozorela, da bodo prihodnji mesec že pričeli z administrativnimi deli.

Mlada tipkarica — podedovala milijone. Iz Reke poročajo: Ko se je v nedeljo izprehajala po reškem Koru tipkarica Elizabeta Kačič, jo je nagovoril vpokojeni srbski polkovnik Sava Dimitrijevič. Stari gospod je prišel slučajno v Reko ter spoznal v Elizabeti Kačič hčerko svojega prijatelja, ki je umrl pred par leti v Nišu. Oče mlade deklice je imenoval polkovnika za izvršitelja svoje oporoke, v kateri je zapustil hčerki 1.000.000 K. Nikdo ni imel pojma, da je njen oče tako bogat in se je to izkazalo šele pred njegovo smrtjo, ko je napravil oporoko. Mlada tipkarica, ki je iz neznanih razlogov zapustila Niš, tako da ni nihče vedel, kje biva, ni sprva verjela svoji sreči. Zatrdilo starca, ki ga je poznala še iz mladih dni, pa je morala verjeti. Dal ji je takoj nekaj tisoč kron, da odpotuje v Srbijo in prevzame dedščino, kar je tudi takoj storila.

Književnost in umetnost.

Slovenska Matica. Odborova seja dne 9. oktobra 1913. Seje se je udeležilo 23 odbornikov, oziroma 25. Gospod predsednik se obširneje spominja dr. K. Glaserja, čigar znanstvena izobrazba in delavnost sta presegali povprečnost. Nadalje javi, da se je pobrijal za literarno zapuščino pisatelja Ogrinca. — Spominška plošča Janezu Trdinu se bo odkrila prihodnje leto. — Topla zahvala se izreče gospodu odborniku šolskemu svetniku Vilibaldu Zupančiču, ki je bil odbornik izza leta 1878, a je radi bolehnosti sedaj odložil odborništvo. — Poškodbe na Matičini hiši, ki so nastale vsled regulacijskih del v Ljubljani, se ocenijo. Določi se kredit za katalogiziranje Matičine knjižnice. — Poročilo o fondu za Bleweisov spomenik se vzame na znanje. — Potrde se nasveti in predlogi zemljevidnega odseka. Matica bi morala vedeti, kaj je glede krajepisja ukrenil deželni odbor kranjski. Koncem tega meseca bo zadnje posvetovanje o sedanjih korekturah zemljevida. — Matica je prejela zopet nekaj Vošnjakove korespondence. Geografski opis Štajerske (Slovenska zemlja) prevzame gospod profesor Vesenjak. — Publikacije za leto 1913 bodo obširnejše, nego zadnja leta in izidejo v novi umetniški opremi. — Neki beletristični rokopisi se izročijo v recenzijo. — Matica izda veliko poljudno pisano in ilustrirano delo prirodopisne vsebine (v obliki vseučiliških predavanj), ki ga za Matico spiše univerzitetni docent v Würzburgu dr. Boris Zarnik. — Matica je pozdravila odkritje nagrobnega spomenika hrvaškemu pesniku Kranjčeviću v Sarajevu, ki se je vršilo dne 28. septembra t. l. Pri razkr. Medvedovega spomenika v Kamniku jo je zastopal njen predsednik. Članov je plačalo do zdaj za tekoče leto 1700.

„Nastavni Vestnik“, glasilo hrvaških in slovenskih profesorjev. V prvi letošnji profesor Vajda obširno ocenjuje Hauptmannovo „Didaktiko fizike“, ki je izšla pri Šolski Matici; v drugi številki pa čitamo oceno „Flore slovenskih dežel“ (Glowacki-Poljanec) iz peresa ravnatelja dr. Stanislava Bevka v Idriji. Profesor dr. Dolar Anton je priobčil nekrolog dr. K. Glaserja, deloma, kakor je razvidno, po korespondenci pokojnikov. Izmed drugih člankov naj omenjamo še članek o čuvstvanju rastlin, zlasti pa Turičev članek: „Pedagoško-psihološki razlogi nevspehov nekih predmetov v srednji šoli.“ Naš Kras je prav za prav Krč (st. 52). Vsak slovenski srednješolski profesor bi moral biti naročen poleg „Nastavnega Vestnika“ na „Šolsko Matico“ in „Popotnika“, pravi prof. Vajda (str. 59).

Narodno gospodarstvo.

Koliko železa dajo avstrijski rudniki? Po poročilu c. kr. ministrstva za javna dela posnemamo nekatere podatke o dobivanju železne rude v avstrijskih deželah. Vseh rudniških podjetij za železo je bilo v letu 1912 le 24 res odprtih in so imela 6223 delavcev. Skupno se je izkazalo 29.000.000 kvintalov železne rude in sicer skoro za 6% več kakor l. 1911. Za toplenje železa obstoja sicer 26 podjetij, a stoji jih ravno polovica, in 5951 delavcev. Natopilo se je v teh plavžih 17.000.000 kvintalov surovega železa, ki je vredno 143.000.000 K. Za toplenje rude se je porabilo 18.000.000 kvintalov koksa in 50.000.000 kv. premoga v skupni vrednosti 59.000.000 K. Velika večina surovega železa se izdeluje doma, le 1.000.000 kvintalov gre čez mejo. Največ surovega železa prodamo na Ogrsko in v Italijo, nekaj tudi v Nemčijo, v Švico in nekaj malega tudi v Severno Ameriko.

Vojaki pomagajo pri vinski trgatvi. Vsled silnega pomanjkanja delavcev pri vinski trgatvi v vinorodnih krajih južne Francije so odredile francoske vojaške oblasti, da je pomagalo kmetom pri trgat-

vi več sto vojakov. Na ta način so zamogli trgateg pravčasno izvršiti.

Trgateg je tudi na Ogrskem že skoro pri kraju. Precej dobro kapljo bodo pridelali okrog Blatnega jezera. Ob štajerski meji so bili vinogradi precej občutno poškodovani po toči. Mošt se prodaja od 42 do 66 v liter.

Ali je med slaščica ali zdravilo? Ljudski glas pravi, da združuje med toliko zdravil, kolikor cvetlice in rastlin je oddalo za njega svoje sokove. V čem pa obstoji zdravilna moč medu? Cvetlični med vpliva neposredno in posredno. Neposredno, če pride v dotiko z bolnimi deli telesa, torej v ustih, goltancu, vratu in želodcu. Tu vpliva proti gnilobi, ker zamori v medu se nahajajoča mravska kislina vse glivice, katerih se dotakne. Dalje vpliva omehkajoče na sluzne kožice, ki so radi prehlada otekle in se strdile. V takih slučajih, posebno pri malih otrocih, kjer se ne sme ali ne more rabiti medicinskih sredstev, je med največkrat edina rešitev. Mnogo slučajev bi se dalo navesti, v katerih so mali otroci popolnoma ozdraveli, dasi so imeli vnetico v grlu, samo ker so uživali pristen med, zmešan z enako množino čistega vinskega kisa. Posredno vpliva med tako, da deluje proti vsem povzročiteljem bolezni, ker se postavlja kot lahko prebavljiva in izborna hrana nasproti slabi in napačni hrani in s tem odvrta neštete bolezni. Med dela tudi toščo. Pljučnici se pridruži kmalu shujšanje telesa, med zasluži v boju proti tej bolezni vse priznanje. Med pomaga kot ogljikov vodik proizvajati tudi potrebno gorkoto in je pri tem eden najboljših urrejevalcev želodca, kakor pričča sledeči dodatek. Med je lahko čistilo želodca, med tem, ko so druga sredstva bolj dražila, ki slabe želodec in odpovedo polagoma vse učinke. Sladkorju, ki nadomešča večkrat med, manjka mravske kisline in pa še mnogo drugih snovi, ki jih vsebuje med. Ako se zavziva med dan na dan kot zdravilo, ni strahu in bojazni, da bi oslabil želodec, pač pa se opazja, da se okrepi v najkrajšem času. Dajajte otrokom medu, bodisi na kruhu, s surovim maslom, ali brez njega, ali pa mesto sladkorja v mlečno kavo ali v mleko. Gotovo ga radi sprejemajo in dobri vspehi neizostanejo, pa tudi veliki otroci naj se ne branijo medu, — saj je med največji prijatelj zdravja.

Ali more biti vinkulirana knjižica predmet tatvine? Pri okrožni sodnji v Budjevicah je bila neka ženska obsojena zaradi tatvine. Med vkrađenimi predmeti je bila med drugim tudi vložna knjižica budjeviške posojilnice, vinkulirana na neko geslo. Ako bi se tatvina te knjižice ne bila vpoštevala, bi kaznjivo dejanje ne bilo imelo na sebi znaka hudodelstva. Obtoženka se je proti obsodbi pritožila in je glede vložne knjižice v svoji pritožbi navajala, da je bila zanjo brez vrednosti, ker ni poznala gesla, na katero je bila knjižica vinkulirana in da lastnik vsled te tatvine ni trpel nikake škode. Glede te tatvine bi se torej po njenem zagovoru ne smela obsoditi, ampak bi se ji smela prisoditi kazen le zaradi navadnega prestopka. Najvišji sodni kot kasacijski dvor je pa to pritožbo zavrnil iz sledečih razlogov: V tem slučaju gre za to, ali je obtoženka sploh imela možnost, okoristiti se z vkrađenim predmetom (vložno knjižico). To vprašanje se mora potrditi. Obtoženka bi mogla slučajno, ali na kak drug način zvedeti za geslo in vlogo dvigniti. Mogla bi bila tudi pripombo „Geslo“ odstraniti, ali prigrasiti geslo kot razveljavljeno, ali razpolagati z vlogo s tem, da bi bila knjižico zastavila ali prodala. S tem bi se bila mogla okoristiti in komu drugemu prizadeeti škodo v višini vsega zneska vloge.

Zamorci v rudniku. V Mešedo na Renskem je došlo v tamošnji premogovnik, ki je last nemško-luksenburške akcijske družbe, večji transport afriških zamorcev, baje dva vagona, da jih zaposlijo za rudarje z očitnim namenom, da bi na ta način znižali mezdo rudarjem. Ker se bo ta poskus nedvomno dobro obnesel, bodo sledili še drugi transporti zamorcev na Nemško. Svarimo tedaj pred izseljevanjem v nemške rudnike.

„Kaj mora mlado dekle pred zakonom vedeti?“ Obširno in podrobno delo, po povzetju 2 marki in 40 pfenigov. Tak oglas je dal v številne velike dnevnike neki monakovski knjigar. Vspneh ni izostal: dobil je 25.000 naročil in razposlal radovednim naročnicam ravno toliko — kuharskih knjig. Ko je pa knjigarjeva zvijača prišla na dan, so zavidni konkurenti proti njemu vložili tožbo, da mora gornji oglas opustiti. Tožba še teče, toženec se je pa hudo-mirno pohvalil, da niti ena naročnica ni — reklamirala.

V treh urah iz Dunaja v Gorico.

V sredo, dne 15. t. m., ob pol 9. uri predpoldne, se je na vojaškem vežbališču v Aspernu pri Dunaju dvignil v vojaškem zrakoplovu v zračne višine znani vojaški pilot nadporočnik Elsner z nadporočnikom Stojsavljevičem, da poleti iz Asperna v Gorico. Polet je šel preko Dunajskega Novega mesta proti Semmeringu v višini 1900 metrov. Semmering je bil zakrit v gosto meglo in se je dalo razločiti iz višine le znani hotel Panhans. Nato je šel polet preko Prétul-planine proti Brucku ob Muri, kjer se je nudil zopet prost razgled. Zatem sta krenila pilota po Murški dolini proti Judenburgu, od tam čez Saualpo, Zirbitzkogel, Stubalpo in Koralpo na Brežje (Friesach) na Koroškem. Pri poletu čez Koralpo sta

razločno opazovala lov na zloglasno in grozno zver („Bauernschreck“), ki se vrši ravno te dni na tem gorovju (?). Od Brež sta jo krenila čez Celovec do Karavank, kjer sta imela silno burjo. Tukaj sta se dvignila v višino 2400 metrov in v tej višini sta preplula Stol. Preko Triglava in Bohinjskega jezera sta poletela proti Tolminu in sta došla v Gorico ob pol 12. uri predpoldne, kjer sta se spustila brez vsake nezgode na zemljo. Zračna vožnja iz Dunaja do Gorice je trajala samo tri ure. Daljava znaša 430 km. Krasen vspeh!

Letos je slaba letina in bo marsikdo premišljeval, kje bi vzel denar, da bi kupil potrebno obleko in perilo za svojo družino. Ni to lahka reč, posebno kjer je številna obitelj, pa malo dohodkov. Da bo vsakdo lahko za malo denarja dobil veliko dobrega blaga, se pripravijo, da se obrnete na Prvo slovensko spošnještajersko razpošiljalno J. N. Šoštarich v Mariboru, Gosposka ulica št. 5. Pri omenjeni tvrdki dobite v veliki množini ostankne razne blaga po neverjetno nizki ceni, na primer 20 metrov ostankov belega platna za K 8.—, 20 metrov platna posebno močnega K 9.—, 20 metrov zelo finega K 11.—, ostanki druka, 20 metrov, močnega, K 8.60, 20 metrov posebno močnega K 10.—, 20 metrov zelo trpežnega K 12.—. Za iste cene se dobijo tudi drugi ostanki, kakor pisano platno (okford), cajg, levantin, kambrik, parhet itd. Ostanki so dolgi od 2—7 metrov. Naročila nad 20 K se dopošljejo franco.

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Razgled po svetu.

Roparski napad na sodnika. Iz Przemysla poročajo: Ko se je soboto peljal sodnik Hojecki iz mesteca Bircza v Przemysl, ga je med potoma napadlo šest roparjev, ki so bili oboroženi z revolverji in palicami. Roparji so mu vkradli 120 K ter nato pobegnili. Hojecki je večkrat ustrelil za bežečimi roparji, ne da bi koga zločincev zadel. Do zdaj še niso prijeli roparjev.

Zarubljena blagajna laškega vojnega ministra. Čuden dogodek se je pripetil pred kratkim v blagajniških prostorih laškega vojnega ministrstva v Rimu. Prišel je namreč sodni uradnik in je zarubil — blagajno vojnega ministrstva. Apelacijski sodni dvor je namreč razsodil v neki pravdi, da dolguje vojno ministrstvo nekemu Staro iz St. Marie Capue Vetere 2000 lir. Ker vojno ministrstvo kljub sodni razsodbi ni plačalo, je Staro zarubil blagajno. Predsednik dotičnega oddelka je izjavil izvršilnemu organu, da blagajne ne more zarubiti, pač pa lahko zarubi opravo v njegovi pisarni. Toda zastopnik stranke s tem ni bil zadovoljen in je hotel na vsak način vdreti v blagajno. Ko so mu hoteli to s silo zabraniti, je poklical mož karabiniere. Ko so prišli vojaki, je sodni organ venčar toliko odnehal in dal toliko odloga, da lahko o tem spornem vprašanju, če se sme ministrska blagajna zarubiti, ali ne, odloči pretor.

Fays-ove pristne sodenske mineralne pastile

napravljajo iz zdravilnih izvirkov III in XVIII občine kopalnišče Sodingen ob T. ki so se že

skozi stoletja zoper kašel, hripavost in bronhialni katar prav dobro obnesle

Ponarejanja odklanjaj. Cena K 1.25 za škatljico.

Dobi se povsod.

Potopila se je japonska torpedovka. Ko je imela japonska torpedovka „Isatsuki“ na morju pri Ominato v domačih japonskih vodah pomorske vojne vaje, so hkrati eksplodirali vsi kotlji, nakar je ladjo raztrgalo na dva dela. Ladja se je takoj potopila. Dva pomorščaka sta utonila in drugih 16 je težko ranjenih.

Panamski prekop. Novi-Jork, dne 10. oktobra. Danes padejo zadnje stene Panamskega prekopa in predsednik Wilson bo sam z električnim kontaktom storil, da padejo zadnje ovire. Danes se združita oceana.

Senzacionalna aretacija francoskega inženirja. V Parizu so aretirali inženirja Jeana Delpesche, sina bivšega francoskega senatorja. Delpesche je ob-

tožen, da je vlomil pri slikarju Dumasu. Aretacija se je izvršila na ovadbo voditelja Camelots du roi, ki slika inženirja kot najhujšega nasprotnika katoliške mladine in ustanovitelja zveze republikanskih mest. Delpesche krivdo zanika in trdi, da je ukradene reči, ki so jih našli pri njem, kupil od svojega znanca Girardina.

Skrb za šolsko mladino — na Angleškem. Na Angleškem imajo od leta 1906 zakon glede šolskih kuhinj. Zakon določa, da morajo šolske oblasti ustanovljati posebne komiteje, ki morajo skrbeti za prostore in personal v šolskih kuhinjah. Če se otrokom ne da hrana od privatne strani, mora komite skrbeti tudi za hrano, ki pa ne sme presežati 1 penny (4 vinarje) za porejjo. Stariši so obvezani, da povrnejo te stroške, če ne morejo dokazati, da so tako revni, da niti tega malega izneska ne zmorejo. Do zadnjega časa je 113 šolskih oblasti ustanovilo šolske kantine, med tem, ko sodelujejo drugod privatne osebe in oblasti. Na Angleškem in v Walesu se je razdelilo leta 1908 9,671.789 kosil 116.810 otrokom. Stroški so znašali okroglo 1,320.000 K, pokrili pa so se ti stroški iz javnih in privatnih sredstev in sicer iz javnih K 966.000, iz privatnih pa 348.000 K, 5900 K so stariši povrnilo.

Grozen požar na velikem parniku „Voluturno.“ 523 oseb rešenih, nad 100 ponesrečenih. Dodatno k notici pod zgorajšnjim naslovom v naši zadnji številki od pondeljka še javljamo: Ob 9. uri zjutraj je dobilo več parnikov, med temi „Carmania“ in „Touraine“, brežične brzozave za pomoč. Ves trud, udušiti požar, je bil zamanj. Ker je bilo morje zelo viharno, tudi niso mogli spustiti v morje rešilnih čolnov in vsak tizadevni poskus se je ponesrečil. Ko je požar razsajal že kaki dve uri, so eksplodirali še parni kotli. Podrobnosti te grozne katastrofe so naravnost strahovite. Na lice mesta je sicer prihitelo več parnikov, da bi rešili pasažirje, toda rešilo delo je bilo vsled razburkanega morja naravnost onemogočeno. Vsi rešilni čolni, ki so jih spustili v morje, so se takoj potopili. Tekom popoldneva je priplulo še osem velikih parnikov na kraj nesreče. Še le proti večeru, ko se je vihar nekoliko polegel, so mogli pričeti z rešilnim delom. Okrog „Voluturno“ ja manevrirala ladija „Carmania“ v daljavi kakih sto metrov. Vsi pasažirji na „Voluturno“ so bili stlačeni na zadnjem delu ladije, med tem, ko je bil prednji del že pod vodo. Mornarji so napenjali vse sile, da ogenj zaduše. V nekem srečnem trenutku, ko je potihnil vihar, so hkrati spustile vse ladije, ki so prišle „Voluturno“ na pomoč, vse rešilne čolne v morje. Rešili so 523 oseb, ostale pa pogrešajo. Brezdvomno so utonili. Zato je bilo na „Voluturno“, ki je bil izseljeniški parnik, veliko Avstrijev, posebno Rusinov, Poljakov, Hrvatov in bržkone tudi mnogo Slovencev, ki so šli onkraj morja iskat sreče, a so našli smrt v morskimi valovih.

Prekop Budimpešta—Jadransko morje. Po naročilu ogrskega trgovinskega ministrstva proučuje neki višji uradnik načrt o zgradbi prekopa z dvigalicami, ki naj bi vezal Budimpešto z Reko. Prekop bi gradili, kakor poroča „Neues Pester Journal“ 6 do 8 let.

Kolera. Na Ogrskem, v komitatih blizu štajerske meje, beleži časopisje več slučajev kolere, in so zategadelj izdane stroge odredbe. Na postaji v Središču se vršijo pri vsakem vlaku zdravniške preiskave. Tudi ogrsko-štajerska meja je od orožništva zaprta ter so se morali vrniti tudi vsi „lukarji“, ki so hoteli v nedeljo zvečer v Čakovec na sejem.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6:50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrove	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancir-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoče	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3—
Budilke zvojnimi p zvoncem	8:50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlat in srebrnina.

Truplo dr. Diesela, izumitelja po njem imenovanih motorjev, najdeno. Pred 14 dnevi se je vozil ravnatelj Dieselove družbe, inženir dr. Diesel, iz Londona proti Nemčiji. Med vožnjo je pa padel dr. Diesel raz krov ladije v morje, ne da bi bili na ladiji to opazili. Ob izlivu reke Schelde so pa v soboto ribiči potegnili neko truplo iz vode, ki je bilo že precej strohnelo. Iz žepov so pobrali razne predmete, truplo so pa spustili nazaj v morje. Iz najdenih teh predmetov je spoznal sedaj sin ponesrečenega inženirja in izumitelja po njem imenovanih motorjev, da so bili ti predmeti last njegovega ponesrečenega očeta.

SIROLIN „ROCHE“ za varstvo dihalnih organov

Kaj je Sirolin „Roche“?

in „Roche“ je sredstvo, ki je na znanstveni podlagi narejeno iz Guajacolne snovi ter vsebuje le dobre in zdravilne snovi Guajaeola. Vsled primerne sestave in izborih lastnosti „prijazno“ in vzbujajo tek. Od zdravnikov priporočeno.

V lekarni zahtevaj izrecno Sirolin »Roche« v izvorni steklenici po 4 K in poskrbi se naj, da bo v vsaki domači lekarni vedno pripravljena ena taka steklenica za takojšnja rabo.

Kdo rabi Sirolin „Roche“?

Na pljučah bolani in nedušljavi za olajšanje in vzbujanje teka.
Na influenci bolani okrepijo.
Kateri kašljajo in trpe vsled bronhialnega katarja, da okrepijo.
Škrefulozni otroci, katerim oteka slezica, pri očesnem in nosnem kataru, ki imajo oslovski kašelj, rabijo vspešno to sredstvo.
Vsakteri, ki se hoče varovati pred boleznijo na dihalnih organih.

Kako učinkuje „Sirolin Roche“?

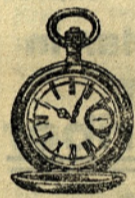
Sirolin „Roche“ pospešuje in krajša zdravljenje, olajša izpljuvanje, odstrani kašelj ponočno potenje in mrzlico ter krepi dihalne organe. Ravno zaradi te lastnosti je Sirolin „Roche“ primerno sredstvo, ki pospešuje prebavljanje in redilnost. S tem se naravno tudi ojačuje moči, truplo postaja težje in stem se zboljša tudi zdravje v obče. Dober okus Sirolina cenijo otroci in odrasli.

Cerkveni lesteneč (Luster)

za 28 sveč, pozlačen, dobro ohranjen, se po ceni prodaja. Natančneje se izve v uradništvu. 199

XXXXXXXXXXXX

Ure

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov ceniki zastoj. Gramofone od 20-200 K.

- Niklasta remoat-ura K 3-50
- Pristna srebrna ura K 7-
- Original omega ura K 18-
- Kuhinjska ura K 4-
- Budilka, niklasta K 3-
- Poročni prstani K 2-
- Srebrne verižice K 2-

Večletna jamstva,
Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26
Kupujem zlatnino in srebro.

Vse šolske potrebščine!

za ljudske šole kakor:

Svinčniki, peresa, peresniki, radirke, kamenčki, gobice, raznovrstni pisalni in risalni papir, barve, črnila, tuš, gumi, ravnila, torbice za šolarje, skatljice za peresa, kreda itd. se dobivajo v najboljši kakovosti in po najnižji ceni pri

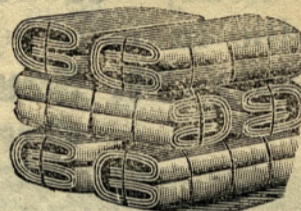
Goričar & Leskovšek v Celju.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov, risank, risalnih skladov in vseh tiskovin za urade. **Na debelo!** **Na drobno!**

Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno
Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Priporoča se Vam za nakup

PRECISION

ZENITH
GRAND PRIX PARIS 1900.

Precizijske ure!

Lastna tovarna!

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto. Svetovna tvrčka. Na tisoče zahval.

Malisno štopo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Divje kostanje in suhe gobe

višjih cenah trgovca Ignac Tischler, Togethoffova cesta 19, Maribor.

v vsaki množini, na drobno in debelo, kupuje po naj-

Franjo Duchek

svečar in medicinar v Mariboru

Viktringhof ulica

priporoča velec. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščeni, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna! Nizke cene!

Cementna dela

kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavbenega materijala Fabriksgasse 17 (blizu franc. cerkve). Telefon št. 18g.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravc v Celju
Gospodska ulica 5.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta št. 9
prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počeniši s 1. januarjem 1913. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Naznanilo preselitve.

Telefon št. 31/VI. Telefon št. 31/VI.

Javljam, da sem preselil svojo pisarno iz Blumengasse v **Roseggergasse 16, Meliski dvor (Mellinghof), Maribor.**

Franc Pograjc,
Glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice v Ljubliani“.

Rabim 3-4 vagone lepega namiznega sadja

ter nekaj vagonov trošenega. Ponudbe in cene se naj naznanijo na naslov: **M. Sever, Hum, pošta Ormož.**

Trgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki:

Franc Kolenc
Celje, Narodni dom.

Razpošilja pravi ruski čaj 1 kg po K 4.50 in višje.
Kupuje oves, fižol, suhe gobe in druge pridelke.
Ima veliko zalogo pristne domače slivovke, brinjevca in konjaka.
Sprejme zdravega učenca poštenih starišev z dobrim šolskim spričevalom.

Najboljši in najcenejši klobuki

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptuj,

Minoritski trg 4.

Na sproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Najboljše in najmodernejšo sakno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje
Jugoslovenska razpošiljalna **R. Stermeckl** v Celju št. 30L.
Vzorec in cenik brez tlačenja stvari z stlačeno poštnino prosto.

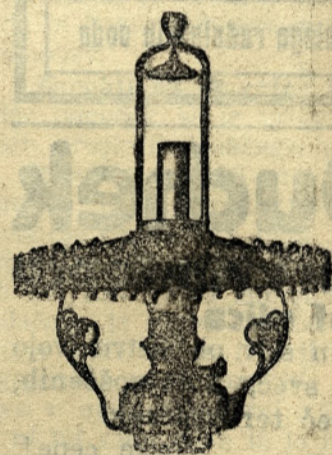
Pri večjih naročilih mnogo ceneje.
Thierry-a Balzam
edino pristen. Nedosežen uspeh pri vseh boleznih na dihalnih organih, pri kašlju, hripavosti žrelnem kataru, pljučnih boleznih, slabem prebavljanju, slabostih, želodčnem krču itd. Zunaj pri vseh boleznih v ustih, zobobolu, pri opeklinah in izpuščajih itd.
Thierry-a centifolijsko mazilo je zanesljivo še pri tako starih ranah, oteklinah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa, napravi vsled tega dostikrat operacijo nepotrebno. 2 dozi 3 K 60 v.
Lekarna k angelju varuhu
A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.
Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Goruje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.“

Edina štajerska steklarska narodna trgovina
Na debelo! Na drobno!

FRANC STRUPI ::: CELJE

Graška cesta

priloga po najnižjih cenah svoje bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in stavbah.
Najsolidnejša in točna postrežba.

Ni treba si glavo tretiti!

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

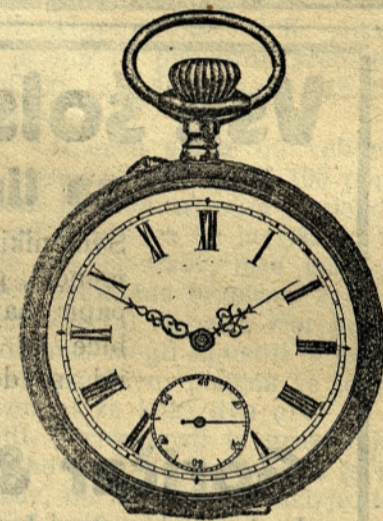
Semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne postrežbe pri staroznanih tvrdki!

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.

Pozor! URE

reparirane s pismenim jamstvom:

Pristna srebrna ura K 7.—
Pristna srebr. ura ženska K 7.—
Pristna srebrna verižica K 2.—
Pristna srebrna verižica
damska K 3.40
Zlata ura K 28.—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39

Redka priloznost
1000 komadov flanelodej široke 120 cm, dolge 1.50 cm po K 1.50.
Priporočam tudi svojo veliko zalogo zimskega blaga za moške in ženske obleke po jako nizkih cenah!
Pričakuje obilnega obiska se beležim
Jožef Ullaga, Mariborob D.
Tegethoffova cesta št. 21.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne od eguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 0/0

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v obče koristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

- Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30 000 K, za napravo potov 5.000 K, različnih učnih zavodov in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12 000 K za odobore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.
- Sprejema tudi hranilne knjižice
- drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema hranilne vloge od vsakega, je li član zadruga ali ne in jih obrestuje po **5%** Rentni davek plačuje zadruga sama; prevzame obrtne in trgovske račune v inkaso in iztirjanje, daja predujeme eskontuje menice ter izpeljuje sploh vse denarne manipulacije po najkulantnejših pogojih.